

٩٣

محاربه‌سی

سردار اکرم عبدالکریم پاشانک

— محاکمه‌سی —

ناشری

محمد کامل

استانبول مطبعهٔ «جهان»

١٣٢٤

سردار سابق عبدالکریم پاشا حضرتلرینك تحت محاکمه‌یه آلنمسی حقنده‌کی مدعئ عمومی فریق علی نظامی پاشا حضرتلری طرفندن ویریلان مذکره‌نك صورتیدر :

روسیه دولتی سلطنت سنیه‌یه اعلان حرب ایتمسی اوزرینه جانب دولت علیه‌دن دخی تدافعی تدابیر قویه‌یه تشبثله کرك اناطولی و کرك روم ایلی جهتلری حدودی بویلرینه عساکر نظامیه وردیفه ومعاونه ولوازم ومهمات مکمله سوق وتسریب بیوریله‌رق وعموم اهالی دخی محافظهٔ وطن ایچون مالاً وبدناً غیرت ایدرك هر طرفك تقویهٔ ارکان محافظه‌سنه همتله حدود خاقانیه‌نك جمله‌سی مدافعهٔ دشمنه کافی بر حاله قونلمش وباخصوص طونه بوینده شمدی‌یه قدر امثالی کورلمامش صورتده پیدرپی منتظم واسلحهٔ جدیدهٔ متنوعه ومکمله ایله مجهز برقوهٔ وفیهٔ کلیه تحشد ایتدیریله‌رك وطونه نهرنده دخی مثلی نامسبوق عظیم ومکمل زرهلی دونمای همایونی بولندیریله‌رق دولت وملتك محافظه‌سی وملکلرك تسلط اعدادن وقایه‌سی بوقوتك مدافعهٔ شدیده وسریعه‌سنه وانکده فنون حربیه‌یه توفیقاً حسن تسویق واداره‌سی مقام سرعسکرینك انتخاب وتعیینیله برطاقم ذواته تودیع اولنمش ایدی . روسیه ایله سابقلرده ایدیلان محاربانده ایسه دولت علیه بوقوتك نصفنه بیله مالك اولمدیغی وروسیه‌نك قره‌دکزده وطونه نهرنده سفائنه مالك اوله‌رق قوتی دخی شمدیکندن دون بولندیغی حالده روسیه عسکری کوج ایله بر محلدن طونه‌یی کچه بیلمش وبالقانی آشه‌مامش ایدی . بو دفعه بری وبحری بوقدر قوت موجود وروسیه‌لو یالکز طونه‌یی کچمك ایچون رسما قرق اللی بیك آدمی کوزدن چیقارمش ایکن مدافعه ومقابلهٔ کافیه کورمکسزین طونه‌یی ایکی یردن تجاوزله بونجه فنالغی اجرا ایتمش و (بله) کبی بر موقع مهم طوتلمش ایکن مؤخراً اوراسی دخی تخلیه ایله طرنوی یولی آچلمش وطرنوی طبیعی براستحکام کبی اولدیغی حالده قوهٔ کافیه بولندیرلمامش اولمسندن ناشی روسیه‌لو بی‌پروا (بله) دن کله‌رك طرنوی‌یی استیلادن صکره دخی بلامشکلات بالقانی آشوب مواقع معلومه‌یه کلمش وپای تحقیق تهلکه‌یه دوشورمش وبوده اولقدر قوتك قلعه‌لره قپانوب قالنه‌رق طونه‌یی کچمش اولان دشمنك بوبله سرعتله ایلرولمسنه مانع اوله‌جق تدابیره تشبث اولنمامسندن نشأت ایتمشدر . بوقدر قوت موجود بولنمش وقوهٔ بحریه قوماندانی دخی قوهٔ بریه قوماندانلغنه تفویض اولنمش ایکن روسیه‌لونك

بلا مانع طونه‌یی ایکی یردن تجاوزله بونجه خساراتی اجرا ایله ناموس عسکری‌یی لکه‌دار ایتمکه سببیت ویرنلردن بریده سردار سابق عبدی پاشادر . زیرا مشارالیهك مأموریتی پك مهم اولدیغی کبی مسئولیتنك درجه‌سی دخی او نسبتده بولندیغی بدیهی ایکن وقت وزمانیله طونه‌نك نقاط مهمه‌سنی تقویه ومحافظه‌یه کافی لازم کلن قوتك تعییننده وشاید روسیه‌لونك طونه‌یی تجاوز ایده بیلوبده استیلا ایده‌جکی مأمول اولان محللر مال وجانلرینیده بر درجه‌یه قدر سمت سلامته ایصال ایچون محللری حکومتلرنجه اتخاذی اقتضا ایدن تدابیرده قصوری میدانده وبیاغی روسیه‌لونك بر ایکی محلدن یعنی زشتوی ونیکبولی طرفلرندن طونه‌یی کچه‌جکی ذکر اولنان محللر قارشوسنده اجرا ایتدیکی مانوره‌لر وکوریلان تدارکات وادوات حربیه‌لریله بیاغی معلوم اولدقدن صکره اورالره مقدار کافی عسکر یتشدیرلمسی امرنده سعی وغیرت ایتمك شویله طورسون زشتویدن کچن دشمنك بالقان جهتنه ایلرولمسنی منع ایچون دخی هیچ بر تدبیره تشبث ایتمدیکی بیاندن آزاده بولنمش والحاصل مشار الیه حائز اولدیغی مأموریتك درجهٔ علیه‌سنی اصلا مهمسه‌میوب یالکز شمنیده اقامتله دشمن طونه‌یی کچدی وبالقانی اشوب ادرنه‌یه اورادن استانبوله کله‌جکدر . موحدی درسعادته ایصاله حصر اوقات ایتمشدر بوندن معلوم اولدیغی وجهله روسیه‌لونك اویله بلا مانع طونه‌یی وبالقانی تجاوزله ملکاً ومالاً ونفساً ایتدیکی بونجه تخریبات وخسارات وتلفاتك باشلیجه سببلرندن بری مشار الیه عبدی پاشا اولوب بوده یا (عمداً) ویاخود (جهل) اولمق لازم کله‌جکنه وبو احتمالك هر قنغیسی اولور ایسه اولسون کندوسی مسئولیت شدیده آلتنده بولندیغنه بناءً مشار الیهك تحت محاکمه‌یه النه‌رق تبین ایده‌جك درجهٔ تهمتنه کوره حقنده قانوناً لازم کلان معامله‌نك اجراسی دیوان حرب هیئتندن سلطنت سنیه وملت معظمهٔ عثمانیه نام جلیلنه اوله‌رق طلب ایدرم

١٤ شعبان سنه ٩٤

(سردار سابق مشارالیهك مذکرهٔ مذکوره اوزرینه اعطا ایلدیکی لایحه‌نك صورتیدر)

فریق سعادتلو علی نظامی پاشا حضرتلری طرفندن تنظیم اولنوب دیوان حربده طرف عاجزانه‌مه اعطا اولنان مذکره مطالعه کذار عاجزانم اولمغله جواباً تفصیلات آتیه‌نك اعطاسنه ابتدار اولنمشدر شویله‌که روسیه‌لونك دولت علیه علیهنه اعلان حربندن مقدم هیئت دولتنجه ایش موقع مذاکره‌یه قونیله‌رق اطرافیله مطالعه ایدلدکده روسیه‌لونك قبول تکلیفاتی ناموس دولتی اخلال ایده‌جکندن ودولت معظمهٔ عثمانیه‌نك

بو تکلیفی قبول ایتمسندن ایسه نهایت درجه وبحو اولنجه‌یه قدر محاربه ایدوب ناموس
عالیسنی اوصورتله محافظه ایتمسی مجلس عمومیده قرارلشدرلدیغندن مستغنیاً بعنایة‌الله تعالی
حدود خاقانیه‌ده اسباب مدافعه‌نك تهیئه‌سی صره‌ده سلطنت سنیه‌نك اواوقتکی قوهٔ
موجوده‌سی نسبتنده وارنه وشمنی مواقعی دخی داخل اولدیغی حالده ودیندن دوبریجه
قطعه‌سنك منتهاسنه قدر مواقع مستحکمه وسائره‌سنه دخی آنجق یوز یتمش طابور
عساکر شاهانه اقامه واقعادی ممکن کوریله بیلوب اشبو قوتله وبراً دخی قوهٔ بحریه
ایله مهما امکن مدافعه‌یه بذل ماحصل اقدام اولنمسی ولزوم حقیقی وفوق العاده‌یه مبنی
ادرنه‌ده دخی قرق بیك کشیلك بر قوهٔ احتیاطیه‌نك بولندیرلمسی وصوفیه موقعنکده
تزیید قوتی قرارلشدیرلمش وبو یولده ترتیب ایدیلان پلان وکلای عظام دخی حاضر
بولندیغی حالده حضور معالی موفور جناب پادشاهیده قرائت اولنمش ایدی مؤخراً
شرف افزای سنوح بیوریلان ارادهٔ معالی عادهٔ حضرت ملوکانه‌یه امتثالاً ومأموراً
روم ایلی جهتنه عزیمت عاجزانه‌مده اول باول مواقع عسکریه‌یی کورمك وترتیبات
لازمه‌یی اکا کوره اجرا ایتمك ایچون دولتلو احمد ایوب پاشا حضرتلریله برلکده
روسجغه مواصلت عبیدانه‌مده طونه بحریه قوماندانی اولان ونهر مذکورجه معلومات
مکمله‌سی بولنان فریق سعادتلو حسین پاشا حضرتلرینی اوراده بوله‌رق طونه‌نك اشاغی
جهتنده‌کی مواقع عسکریه‌دن عودتده کندوسیله ترتیبات نهریه‌یه دائر مذاکره اولنمسنه
قرار ویرلمش اولدیغی حالده روسجغه حین عودت عاجزانه‌مده مشار الیه حسین پاشا
حضرتلرینك درسعادته آلدیرلدیغی خبری آلنه‌رق او صره‌ده مشار الیهك اورادن
انفکاکی نامناسب ایدوکی درسعادته یازلمش ایسه‌ده مشار الیهك دونمای همایون
قوماندانلغی ایچون دها زیاده لزومی اولدیغی جوابی آلنه‌رق تأسف اولنمش ایدی
شمدیجه دخی ترتیبات لازمه اجرا اولنمق اوزره روسجقدن اورایه کلندی برمدتجك
صکره روسیه‌لونك دولت علیه علیهنه اعلان حربی وقوعبولمسنه مبنی بتکرار
روسجغه کیدلمش ومرشیدن اول اجرا اولنه جق تدبیر قوهٔ بحریه‌نك ترتیب وتعبیه‌سی
اولدیغی حالده مشار الیه حسین پاشا حضرتلرینك یرینه طونه قوماندانی تعیین بیورلمش
اولان عارف پاشانك کچ قالمسی ومؤخراً طولجی‌یه قدر کلمش ایسه‌ده اواوقته‌دکین روسیه‌لونك
طونه‌نك آشاغی ساحلنه یاپلمسی مشار الیه طولجیدن نهراً یوقارو چیقه‌میوب اوراده
قالمسیله نهرك یوقارو جهتنده‌کی دونمای همایون قوماندانسز قالمش اولدیغندن هم
تدابیر نهریه مذاکره ایدلمك وهمده ینه مشار الیه عارف پاشانك تحت قوماندانسنده

اولەرق نهرك پوط باشندن يوقاروسندەكی دونمايی قوماندا ايتمك اوزرە ادارۂ نهريه
رئيسی بولنان ميرلوا دلاور پاشانك مأموريتی تذكر وانها اولنوب بوكا درسعادتجه
دخی مساعده بيورلمسی اوزرينه پاشای موسی اليه پوط باشنده بولنان كميلری دشمنك
تشبثات تجاوزكارانه‌سی عليهنده استعمال ايتمك ايچون اولطرفلره كوندرلدی او اراليق
مشار اليه عارف پاشا دخی براً ماچينه كلەرك اورادە موسی اليه دلاور پاشايی بولوب
مأموريتنه دائر درسعادتدن امر المديغی جهتله موسی اليهی ايشه قارشديرمقدن
منع ايتمش ودونما سواريلرينه دخی پاشای موسی اليهك امرينه مطاوعت ايتاملرينی
تنبيه ايدرك روسجغه كلمش اولمسيله وبوحالدن طولايی متعاقباً موسی اليه دلاور پاشا
دخی روسجغه كلمسيله پاشای موسی اليهك مأموريتی وبوندن مقصد نه ايدوكی
مشار اليهه تفهيم ايدلمش ايدی . اشته اوصرەدە پاشای مشار وموسی اليهما وسائر
بعض ارباب وقوف ايله اولنان مذاكراتده موجود كميلرك دشمن مرمياتنه تحمل
ايده‌بيله‌جك وانلره مقاومت ايليه‌جك قوت وجسامتده ومرتبۂ كفايەدە اولمديغی جهتله
نهرك الده طوتيله‌بيلمسی و (سيرت) كوپريسيله يوقاروجهت تيمور يوللرينك تخريب
وتعطيلی حقنده اولان تصوراتك موقع اجرايه وضع وايصال ايديله‌بيلمسی معلوم اولان
ايكی زرهلينك طونه‌يه كچورلمسنه متوقف ايدوكی وصولرك فيضانی جهتله مذكور كميلرك
نهره كچورلمری ممكناتدن بولنديغی تحقق ايتمسنه مبنی بوبابده درسعادته بالدفعات مراجعت
اولنمش ايسه‌ده ايجابی اجرا بيورلمامش اولديغی كبی مؤخراً والیٔ ولايت دولتلو احمد پاشا
حضرتلرينك شمنی‌يی تشريف بيورملری ومشاراليه حضرتلرينك خصوصات بحريه‌يه
وقوف ومعلومات تامه‌لری جهتله تصورات معروضه‌نك چارۂ اجراسی استفسار وجريان ايدن
مذاكرات ومخابرات سابقه‌دە دخی بيان وتذكار قلنمسی اوزرينه مشاراليه عارف پاشايی ده
شمنی‌يه جلب ايده‌رك بينلرنده واقع اولان مذاكراتده دخی طونه نهرنك الده طوتيله‌بيلمسی
وتصورات معروضه‌نك موقع فعله كتورلمسی ايچون اسملری تعيين اولنه‌رق ايكی زرهلی
ايله برقاچ اخشاب كمينك بهمه حال نهره انمسی اهم والزم كورنديكندن اشبو كميلرك درجۂ
اهميتی اهلی واسطه‌سيله اشعار واثبات ايديله‌رك بو صورتله تأكيدات سابقۂ عاجزانه‌می
تأثير ايتديره‌بيلمك وارتق دائرۂ بحريه‌جه برشی دينلمسنه وزياده تأخرانه محل قالمامق
طرف عاجزانه‌مدن واقع اولان اخطار اوزرينه كيفيت مشاراليه احمد پاشا حضرتلری
طوغريجه باب عالی‌يه يازمش اولديغی حالده خصوصات بحريه‌يه مداخله ايتمامسی
مألنده وصورت توبيخده هم مشاراليهه وهمده طرف عاجزانه‌مه تلغرافنامۂ سامیلر كلمش

وبونك اوزرینه خصوص مذكورك مشار الیه حضرتلری طرفندن یازلمسی بر وجه معروض كندولرینك خصوصات بحریه یه معلومات تامه‌سی اولمسندن طولایی ترویجی موجب اولور ملاحظه‌سیله طرف عاجزانه‌مدن اولنان اخطاره جوابسز براقیلدیغی وصورت اشعارك ترویجی اهم والزم بولندیغی طرف چاكریدن بتكرار جواباً باب عالی‌یه یازلمش ایسه‌ده ترویج اشعار شویله طورسون جواب بیله النه‌مامشدر كه اكر اول واخر وقوعبولان معروضات عاجزانه‌م ترویج بیورلمش اولسیدی دشمنك حركات وتجاوزاتی كركی كبی تعطیل اولنور وایشلك بشقه‌رنك كسب ایتمسنی موجب اولور ایدی چه فائده كه بوقدر اخطارات وتأكدات ثمره‌سز قالمشدر حتی طونه سواحلنك نره‌لرینه (طورپیل) وضعی وقنغی موقعلره‌نه درلو كمیلر ترتیبی لازم كله‌جكی بیانیله اجرای ایجابی طونه‌یه عزیمت عاجزانه‌مدن اول طونه عموم قوماندانلغی طرفندن مقام سرعسكریه واورادنده بحریه نظارت جلیله‌سنه‌ده بولدره تبلیغات اجرا قلنمش ونظارت مشار الیها جانبندن نه جوابلر ویرلمش اولدیغی قیودده عند المراجعه اكلاشیله جغی دركاردراوت قوهٔ بحریه‌نك قوماندانلغی دخی طرف عاجزانه‌مه محول اولدیغنك وبوندن طولایی بحریه نظارت جلیله‌سنه سؤال ترتیب ایتمدیكمنك نظارت مشار الیها جانبندن درمیان اولندیغی مقام عسكریدن بیلدیرلمش ایسه‌ده جواباً یازیلان تلغرافنامهٔ عاجزیده كوستردیكی وجهله اكرچه قوهٔ مذكوره‌نك صورت عمومیه‌ده قوماندانلغی یعنی سفاین حربیه‌دن طلب اولنه‌جق ایشلك تعیین وتوجیهی قوهٔ بریه قوماندانلغنه محول اولمسی طبیعی ایسه‌ده قنغی سفینه‌لرك ایشده ونه صورتله استخدام ایدلمسی كبی صورا جرائیه وتفرعات سائره‌سی جهت بحریه‌دن مأموره عائد اولملق ممكن اولمیه‌جغی كبی مشار الیهك حسین پاشانك خود بخود نظارت مشار الیها جانبندن قالدیرلمسیله نهرجه معلومات مكمله‌سی اولان بر ذاتك تمام ایشه مباشرت زماننده غیبوبتی وخلفنك وقتیله عدم وصولی وطونه‌جه معلوماتسزلغی وقوهٔ بحریه قوماندان وامرابی بیننده بالمذاكره شدت لزومی تعیین ایدن واول وآخر تعیین اسامیسیله طلب ایدلمش اولان كمیلرك كوندرلمامسی ومشار الیه عارف پاشا طرفندن مؤخراً بیان واشعار اولندیغی وجهله عسكر واستحكاماتمز اولمیان محلره كوندرمامك اوزره دائرهٔ بحریه‌دن كندوسنه اوامر شدیده ومكرره ویرلمش اولمسی كبی صرف دائرهٔ بحریه‌دن منبعث وطونه سواحلنك الدن كتمسنی موجب اسباب تقصیردن طولایی دخی طرف عاجزانه‌مه ذره قدر مسئولیت ترتیب ایتمیه‌جكی بدیهیدر اسباب معروضه‌دن طولایی وقتاكه روسیه‌لو قارشو سواحلی

استحکامات ایله تقویه و بیوك چاپلو طوپلر ایله تجهیز ایلدی ارتق ذاتاً اوفق تفك شیلردن عبارت اولان قوهٔ نهریه بتون بتون اجرای حرکته مقتدر اوله‌میه‌رق بولندقلری موافعده قالدیغندن وذاتاً دوبرجه‌ده بولنان قوهٔ عسکریه‌نك مقداری از اولمغله برابر موقع دخی معلوم ایدوکندن دشمنك اورادن کچه‌بیلمسی مأمول اولمغله قطعهٔ مذکوره اهالیسنك ایچرولره التجاسی لزومی حسب‌التعلق اولوقت طونه والیسی بولنان دولتلو صادق پاشا حضرتلرینه اخطار اولنمسنه مبنی کیفیت مشارالیه حضرتلری طرفندن باب عالی ایله بالمخابره قرارلشدیریله‌رق اجرای ایجابی ضمننده قطعهٔ مذکوره ملکیه مأمورلرینه تعلیمات لازمه اعطا بیورمشلر ایدی قوهٔ نهریه‌نك حسن ترتیب واستعمالنه سکته کتورلمسندن طولایی اگرچه استعفا ایتمکلکی بیله کوزه الدیرمش ایسه‌مده وقتك وصفت حیثمك مساعد اوله‌مدیغنی تعریفه حاجت کورمم مذکور مذکره‌ده بالجمله حدود خاقانیه‌نك هرطرفی تقویه ایدیله‌رك مدافعهٔ دشمنه کافی بر حاله قونلمش وطونه بوینده منتظم برقوهٔ کافیه و افیه بولندیرلمش اولدیغی اثبات بیوریلیور وافعا طونه بویی کبی برسرحد مهم ومعتنانك استحکاماتدن عاری اولمسی ونهرده بولندیریله‌جق سفاینك حین اقتضاده بارینه بیلمسی ایچون الده منتظم لیمانلر هیئت دولت طرفندن بش التی سنه مقدم نظر تأسفله کوریله‌رك اجرای ایجابی ضمننده دولتلو احمد ایوب پاشا حضرتلری وسعادتلو بلوم پاشا ایله ارکان حربیه وامرای بحریه دن مرکب بر قومیسیون مخصوص تشکیل اولنه‌رق وریاستی عهدهٔ عبیدانه‌مه توجیه بیوریله‌رق اولطرفه عزیمت اولنمش وطونه‌بوینك ایجاب ایدن مواقعیله وارنه وشمنی موقعلرینه استحکاملر وروسجق وسائر محللرده دونما ایچون لیمانلر انشا اولنمق وحتی کوستنجه ایله بوغازکویی اره‌سی استحکام ایله طوتلمق اوزره ایشه مباشرت اولنمسی متعاقب ارضرومه تحویل مأموریت عاجزانم وقوع بوله‌رق ومذکور قومیسیون طاغیله‌رق تشبثات واقعه قوه‌دن فعله چیقاریله‌مامش ایدی هرطرفی تقویه ایدلمش دنیلان وطولی ایکی یوز ساعته قریب بولنان طونه حدودینك شمدی یالکز ودین وروسجق سلستره موقعلری مستحکم اولوب وطوتره‌قان ایله نیکبولی موقعلرنده دخی اوفق تفك استحکام بولنوب حدودك محال ومواقع سائره‌سی استحکاماتدن خالی وتجاوزه مساعد بولندیغی معلوم اولدیغی کبی اشبو مستحکم عد اولنان مواقعه دشمنی وارنه موقعلرینه یاپلمسی اولوقت قرارکیر اولان استحکاماتك دخی بو دفعه طونه‌یه مواصلت عاجزانه‌مده هنوز ناتمام برصورتده بولندیغنی وبونلرك اکمالنه وبعض لازم

کلان محللرده یکیدن استحکام انشاسنه فوق العاده سعی واهتمام اولنمش ایسه‌ده قومیسیون
مذ کورک بدأ ایتدیردیکی استحکاماتدن الیوم بعضلری اکمال ایدیله‌مدیکنی هیئت
عالیٔ دیوانک معلومات علیه‌لرینه حواله ایدر . وبو احوالی ارکان حربیه رئیسی
سعادتلو پاشـا حضرتلرینک مشهوداتیله‌ده اثبات ایلرم بو حدود اوزرنده بر قوهٔ
کلیهٔ واقعه تحشد ایتدیرلدیکی بحثنه کلنجه ۱۹ شعبان ۹٤ تاریخلو ممهور جواب
عاجزیده دخی یازلدیغی وجهله بو محاربه‌قوای‌موجوده‌مزک کفایتنه‌کووه‌نرك‌ودشمنه
غلبه امید ایده‌رك اختیار ایدلمش اولمیوب مجرد ناموس دولت علیه‌یی صوك‌درجه‌یه
قدر حرباً محافظه ایچون اختیار ایدلمش وبوبابده هردرلوفداکارلق‌کوزه آلدیرلمش
ایدی . مهما امکن مدافعهٔ اعدا ایچون اولوقتکی قوهٔ موجوده‌دن طونه جهتنده
یالکز یوز یتمش طابور افراز وتفریق ایدیله بیلمش ایدیکه بونک ایله طابوری
صربیه حدودندن نیکبولی‌یه قدر مواقعی محافظه ایتمك اوزره ودن ایچون واوتوز
طابوری نیکبولی دخی داخل اولدیغی حالده اورادن طوتره‌قایه قدر سواحلی محافظه
ایتمك اوزره روسجق ایچون ویکرمی طابوری طوتره‌قان موقعی دخی داخل
اولدیغی حالده اورادن بوغاز کوینه قدر مواقعی وقایه ایتمك اوزره سلستره ویکرمی
دوریجه واستحکاماتی محافظه ایتمك وهر طرفه احتیاط عمومی اولمق اوزره اللیسی
شمنی واون ایکیسی وارنه ایچون ایدی ارباب وقوفه معلوم اوله‌جغی وجهله
شمدیکی اسلحه واکا کوره یاپیلمش اولان مواقع معلومه استحکاماتنه نسبتله اشبو
مقداری عرض اولنان عسکرك کلیتی شویله طورسون مواقع معروفه ایچون وافی
اوله‌جغی ظن اولنمز محاربات سابقه‌ده دولت علیه شمدیکی قوهٔ عسکریه‌سنك نصفنه‌بیله
مالك اولمدیغی وروسیه‌نك قوتی ایسه شمدیکندن دون بولندیغی حالده کوج ایله
یالکز بریردن طونه‌یی کچه بیلدیکی وبالقانی آشه‌مدیغی وبو دفعه ایسه بو قدر
قوت وار ایکن وروسیه‌لو یالکز طونه‌یی کچمك ایچون رسماً قرق اللی بیك آدمی
کوزدن چیقارمش ایکن مدافعه ومقابله کورمکسزین طونه‌یی ایکی یردن کچدیکی
بیان بیوریلیور دولت علیه‌نك مسئلهٔ ماضیه‌ده طونه سواحلنده بولندیردیغی قوت شمدیکندن
بکده از اولمدیغی کبی روسیه‌لونك بودفعه طونه جهتنه کتوردیکی قوهٔ عسکریه‌نك
مقداری مسئلهٔ سابقه‌ده کتوردیکی عسکرك ایکی مثلندن پك چوق زیاده‌در . بوندن
بشقه مملکتین عسکریده بوقوته منضم ومعاوندر . روسیه‌لونك بودفعه روم ایلی جهتنه
تجاوزی ایچون اولان تشبثات وتدارکاتنك درجاتی بالذات ایمپراطورك وولیعهدینك

اوراده بولنمسیله اکلاشیلور دشمنك قوهٔ کلیه سنك مقدارینی مشار الیه علی نظامی پاشا حضرتلرینك
(اکر روسیه لو طونه یی تجاوز ایچون قرق اللی بیك کشی یی کوزدن چیقارمشدر)
بیورملرینده اثبات ایده یور بوکا قارشو بزم الیمزده بولنان قوت ایسه یوز یتمش طابوردن
عبارت ایدی روسیه مسئلهٔ ماضیه ده واقعا ایلکز دوبریجه طرفندن تجاوز ایده بیلدی چونکه
مملکتینده اول زمان شمندوفر یی برواسطه نقلیه اولمدیغی ایچون یوقارولره عسکر
مهمات سوق ایده مزدی وسائط تجاوزیه که برطاقم اشیای نقلیه در اولوقت بونلری براً
یوقارولره نقل ایده میه جکی کبی نهراً دخی استحکاماتمز اوکندن کچوره مزدی شمدی ایسه
حال کلیاً بونك خلافنده در بوندن بشقه دشمنك اولوقت مملکتینده خط رجعتنی
اوستریالونك تهدید ایتمسیله اوراده برقوهٔ احتیاطیه طوتمغه مجبوریتی واجنبی منفقلرمزك
تأثیر نفوذی وانلرك عسکر انتظاری دخی موجود ایدی بونلردن ومسئلهٔ ماضیه
اثناسنده اولاح بغدان عسکرینك دشمنه معاون اولمامسندن وصربستانك علائم
تجاوزیه سی وبلغارستانجه عصیان ملاحظه سی وقره طاغ مسئله سی بولنمامسندن ناشی
مسئلهٔ حاضره نك بالوجوه مسئلهٔ ماضیه یه قیاس قبول ایتمیه جکنی هیئت محترمهٔ دیوان
دخی تصدیق ایدر سلطنت سنیه نك عموم قوتی واقعا مسئلهٔ ماضیه ده کی قوهٔ عمومیه دن
پك چوق فضله در فقط بزم موضوع بحثمز طونه جهتنده کی قوتدر مذکور مذکره نك
برفقره سنده دخی (بله) کبی برموقع مهم الده ایکن مؤخراً تخلیه اولنه رق طرنوی
یولنك آچلدیغی وطرنوی طبیعی مستحکم اولدیغی حالده اوراده مقدار کافی عسکر
بولندیرلماسندن ناشی دشمن (بله) دن کلوب طرنوی یی ضبط ایتدیکی وصکره
بلامانع بالقانی کچدیکی کوستریلیور اهل وقوفك معلومی اولدیغی برمفصل وصحیح
خریطه یه مراجعت ایلدکده جمله یه معلوم اوله جغی وجهله (بله) دینلان موقع رو-
سجقدن طرنوی یه کیدن شوسه نك یانتره صوینی قطع ایتدیکی نقطه نك پیشکاهنده
واقع برقریه اولوب اوراده مذکور صویك اوزرنده کی کوپری یه دخی (بله) کوپریسی
تسمیه ایدلمش وبو کوپریدن کچن شوسه فی الواقع طرنوی یه کیدر ایسه ده بویول
روسجقدن کلنلر ایچون بولنمشدر زشتویدن ایسه اشبو (بله) نك درت بش ساعت
اچیغندن کچر وطوغریجه طرنوی یه کیدر مکمل بر شوسه بولندیغی کبی زشتویدن
سلوی یه کیدر شوسه دن ایریله رق طرنوی یه بشقه برشوسه دها واردرکه روسیه لو
طرنوی یه اشبو یوللردن کلوب (بله) دن کچمامشدر بو حاله نظراً (بله) موقعنك
الده طوتلمسی دشمنه طرنوی یه یول ویرمامك دیمك اوله جغی جهتله اهمیتلی اولمدیغی

کبی بلکه اویله جزئی قوتله اوراده طورلمسی نه‌درجه تهلکه‌لی اوله‌جغی ارباب دقتك
معلومیدر زیرا موقعی روسجغه طقوز اون ساعت اولوب زشتویده‌کی دشمن ایسه
پانتره‌نك مناسب محللرندن کچه‌رك اوراده بولنان قوتك ارقه‌سنی المسی بك قابلدر ایشته
بو محذور ملاحظه‌سنه و ذاتاً اوراده قوت طوتلمقدن برشی استفاده ایدیله‌میه جکنه
ودشمن بوصورتله اوقه‌سنی الور ایسه تخلیص ایچون الده کافی قوت بولنمامسنه مبنی
روسجق فرقه‌سندن اوراده بولنان مفرزه‌یه فناً لزوم کورنمسندن طولایی روسجقله
کسب مواصله ایتسون ایچون (ترسنك) جهته طوغری چکدیرلمش ایدی طرنوینك
طبیعی مستحکم اولدیغی حالده از قوت بولندیرلماسندن ناشی دشمن طرفندن ضبط اولندیغی
بحثنه کلنجه شمنیدن بالخاصه طونه عموم قوماندانی بولنان دولتلو احمد ایوب پاشا
حضرتلری تکرار لاجل المعاینه طرنوی ونیکبولی جهتلرینه کتدیکی صره‌ده ذاتاً
دخی معلوم عاجزانه‌م اولدیغی وجهله طرنوینك استحکام ویریله‌رك ازقوتله طوتلمسی
حسب الموقع ممکن اوله‌میه‌جغنی بیان ایتمش وبورانك حال تدافعی‌یه قونلسی یکرمی
بش اوتوز طابور عسکر اقامه‌سنه متوقف اولوب الده بولنان ومقداری معلوم اولان
قوهٔ عسکریه‌دن ایسه اوراسی ایچون اولمقدار عسکر تفریقی غیرقابل بولنمش اولدیغندن
اوراده یالکز اسایش داخلینك محافظه‌سیچون میرالای علی حمدی بك قومانداسیله
ذاتاً اوراده بولنان درت طابور ترك ایدلمش وبوحال مکرراً درسعادته یازلدیغی کبی
طرنویده درت طابور بولندیغی تقدیم قلنان ژورنالده دخی محرر بولنمش ایدی بلقانلرك
طوتلمسی ایسه ذاتاً درسعادته عائد وبونك ایچون اورته‌ده بولندیرلمق اوزره قرق بیك
کشیلك برقوهٔ احتیاطیه ترتیبی مقرر ایدی طونه جهتلرنده بولنان قوت اورالر ایچون
کافی اولمدیغی حالده بونکله بلقانکده محافظه‌سی قابل اوله‌میه‌جغی هرکسجه معلوم اولوب
بلقان جهتنك ذاتاً طرف عاجزانه‌مه تعلقی یوق ایکن ینه اداره‌سیچون مرتب قوتك لزومی
وسرعتله اجرای ایجابی متمادیاً ومکرراً درسعادته یازلمشدر طونه جهته مواصلت عاجزانه‌م
دقیقه‌سندن بدأ ایله ذاتاً اورالرجه اولان معلومات موقعیهٔ عاجزانه‌مه قناعت ایتمیوب
اکثری مواقعی مکرراً وبالذات طولاشه‌رق وبعض محللره دخی مشار الیه احمد ایوب
وفریق سعادتلو نجیب پاشا حضراتنی واردونك ارکان حربیه رئیسی بولنان میرلوا
سعادتلو رفعت پاشایی کوندره‌رك معلومات مکرره استحصال ایدوب الده بولنان قوهٔ
عسکریه‌نك تعبیه‌سنه واستحکامات ناقصه‌نك اکمالنه ویکیدن ایجاب ایدن محللره استحکام
انشاسنه ومهمات ولوازم غیرمکمله‌نك معلوم اولان حالك تحملنه کوره تزییدواتمامنه

فوق‌العاده والدن کلدیکندن زیاده حسب‌الوظیفه‌سی وغیرت اولنمش ودشمن هر نره‌دن
تجاوزه تصدی ایتدی ایسه عسکردن خالی بریر بوله‌مامشـدر فقط معلوم اولدیغی
ومکرراً عرض اولندیغی وجهله بوترتیبات الده بولنان سرمایه‌یه کوره تعبیه ایدیله‌
بیلمشدر نره‌ده نه‌مقدار عسکر بولندیغی هر وقت یازلدیغی کبی بوبابده ژورنال دخی
تقدیم اولنمش‌وبوژورنال ایجاب‌ایدن ذوات علیه طرفندن البته‌مطالعه وتدقیق‌ایدلمشدر
وجابجا تدقیق ایچون مواقعی طولاشان یاوران جناب شهریارینك دخی منظورلری
اولمشدر کافهٔ سواحلك محافظه‌سی جهت جهت مواقع معروفه ایچون مرتب عسکره
حواله وایجابی وجهله قوماندا‌سی مواقع مذکوره قوماندانلرینه احاله اولنمشدرکه‌بیوك
قوماندانك اجرا آتی بوندن عبارت اوله‌بیلور اشته بو ترتیباتك ثمره‌سیدرکه دشمن
شمندوفر خطنی الده ایده‌بیلك ایچون طوتره‌قان ایله روسجق بیننده‌واقع محللردن
تجاوزی فوق العاده ارزو ایتمش وبوکا چوق کره پك زیاده چالشمش ایسـه‌ده
هریرده قارشوسنده قوهٔ‌مدافعه‌بوله‌رق‌موفق اوله‌مامشدر اوت دشمنك‌اصل مقصدی
روسجقله طوتره قان اره‌سیله کچمك اولدیغی حس‌اولندی وپك چوق یرلردن‌دخی
اولصورتله خبر ویرلدی ایدی‌حقیقةً اورالردن تجاوزه دخی فوق العاده چالشدی
امایول بوله‌مدی اکر ایستدیکی محلدن تجاوزه اصرار ایده ایدی‌کوزدن چیقاردیغی
بیان بیوریلان قرق اللی بیك کشیدن فضله ودها پك چوق تلفات ویردیده ینه
موافق اوله‌مزدی دوبریجه قطعه‌سنك ذاتاً موقعی معلوم اولوب حسب الموقع‌اوراده
بولنان قوتك جزؤیت مقداری دخی‌محتاج عرض اولمدیغی وجهله‌اوراجه استنادمز
دونمای همایونه اولدیغی حالده دونمادن بروجـه معروض مطلوب اولان خدمت
ومنفعت حاصل اولمامسیله دشمن‌اورالردن تجاوزه‌فرصت یاب اولمش و فقط زشتوی
موقعی بویله اولمیوب موقعنك‌ایجابنه‌کوره عسکرله طوتلمش یعنی خفی اولمدیغی‌وجله
احمد پاشا لواسیله محافظه ایدلمش اولدیغی کبی قارشـوسی کوللك بطاقلق اولدیغی
وهیـچ بروجهله دشمنك مرورینه فنا الویرشلی اولمدیغی‌محقق اولان برمحل‌بولندیغی
واورادن تجاوز اعدامظنون بولنمدیغی حالده سالف العرض‌مقصدی اولان محللردن
تجـاوزه موفق اوله‌مدیغندن و اوله‌میه‌جغنی دخی قویاً اکلادیغندن و اولجه دخی
عرض اولندیغی وجهله دشمنك بودفعه‌کی شـوتدارکاتی خارج‌ازتصور بولندیغندن
هیـچ حس اولنمیان برواپور واستمبوط ودوبه وصال کبی اسباب تجاوزیه ایله لیلاً
زشتوی‌یه‌تجاوزه مجبوراً تصدی ایتمش وهرنقدر اوراده مهما امکن مدافعه‌یه کافی

عسکر موجود ایدیسه ده هر نصلسه تجاوزه فرجه یاب اولمشدر دشمنك عرض اولندیغی اوزره
اسباب مروریه سنك مکملیتی جهتیله بردن بره اورایه خیلی قوت کچورمش ایسه ده بوکا قارشو
تیزالدن کوندریله جك عسکرك روسجقدن سوقی لازم کلوب حالبوکه روسجقده بولنان قوهٔ
عسکریه ذاتاً لزوم حقیقی راده سنده بیله اولمدیغی کبی سالف العرض دشمنك زشتویدن تجاوزی
ذاتاً و فناً مأمول اولمیوب بر ساخته تجاوز بولنمسی دخی احتمالدن بعید اولمدیغندن
درحال یعنی دشمنك تجاوز ایتمکده اولدیغی خبری آلندیغی آنده اشرف پاشا
حضرتلری روسجقدن (بله) یه طوغری آنجق بر لوا قدر عسکر کوندره بیلمش
و بو قوت زشتویدن اورایه چکیلان احمد حمدی پاشا لواسیله (بله) ده قارشولشوب
فقط او کون اورایه کچن دشمن عسکریتك کلیتلو اولدیغی خبر آلملری جهتیله
روسجقدن کیدن لوا (بله) دن اوته یه کیده مامشدر بو خبر آلندیغی کیجه درعقب
روسجقدن زشتوی یه زرهلی سوقیله بحراً ده بر ایش کورلمسی طرف عاجزانه مدن
اشرف پاشا حضرتلرینه یازلدیغی کبی طونه بحریه قوماندانلغنه تعیین بیورلمش اولان
وسیم پاشا حضرتلری هنوز شمنی یه کلوب اوراده اولمسی جهتیله اشعار عاجزانه مه
قوت اولمق اوزره مشارالیهی اویقودن قالدیره رق ایجاب ایدنلره طرفندن دخی
تلغرافلر یازدیرلمش ایسه ده اولوقت دخی بحراً بر ایش کورلمامشدر بو وقوعات
عقیبنده شمنیدن همان بر لوا عسکرك یعنی آلتی طابوردن عبارت اولان صفوت
پاشا لواسنك هم اورایه سوق اولنه جق قوتك آوانغاردی اولمق و همده خرستیانلرك
محسوس اولان افکار فاسده لرینك اجراسی خصوصنه میدان ویرلمامك اوزره
عثمان بازارینه طوغری سوق ایدلدیکی کبی دشمنك صاغ جناحنی تهدید ایتمك اوزره
ویدینده بولنان عثمان پاشا حضرتلرینه دخی قوهٔ معلومه ایله همان حرکته حاضرلنمسی
امری ویرلمش و شمنیده کی ایکی پیاده فرقه سندن بری دخی دشمنی صول جناحندن
تهدید ایتمك و همده بالقان جهتنی کوزتمك ایچون ینه عثمان بازارینه طوغری سوق
اولنمق اوزره حاضرلنمش ایسه ده او آرالق بهمه حال زشتویده کی دشمن اوزرینه عسکر
سوق اولنمسی مجلس عسکرینك قراریله قطعیاً درسعادتدن امر بیورلمسی جهتیله
مذکور پیاده فرقه سی اون یدی طابوره ابلاغ اولنه بیله رك کذلك شمنیده بولنان
سواری فرقه سیله برابر احمد ایوب پاشا حضرتلرینه بالترفیق روسجغه طوغری یوله
چیقارلمش و شمنیدن زشتوی یه عسکر سوقی یدی سکز کونه متوقف اولدیغندن
و جهات سائره دن بو حرکت افکار عاجزانه مجه و نفس الامرده اولجه تصور اولنان

حركت كبى صاغلم و فائده‌لى كوريله‌مه‌مش ايسه‌ده مذكور امر قطعى يه امتثالاً مذكور
فرقه كورچشمه موقعنه قدر ايلروليوب و روسجقدن دخى اون ايكى طابور ايله
اشرف پاشا حضرتلرى كلوب اوراده سوارى فرقه‌سى دشمن سوارى سيله چرخه‌لشمغه
باشلامشدر فقط او صره‌ده سرعسكر سابق رديف پاشا و دولتلو نامق پاشا
حضراتى مأموراً شمنى يى تشريف بيورمش اولدقلرندن آرتق ايشجه يدعاجزانه‌مده
او قدر قوت قالمديغى كبى مشار اليه احمد ايوب پاشا فرقه‌سنك دشمن اوزرينه
وارمسى مصيب اولميوب دشمنى اوزرينه جلب و دعوتله كندوسنه الويريشلى بر
محلده محاربه ايتمسى مناسب اوله‌جغندن بحثله اولوجهله حركت ايتديرلمسى مشار اليه
نامق پاشا حضرتلرى طرفندن حسب المأموريه رأى و تنسيب بيورلمسيله اولوجهله
ايجابى اجرا قلنمش و متعاقباً دخى درسعادتجه بر پلان ترتيب بيورلديغندن آرتق
دشمنك اوزرينه وارلميوب شمديلك دشمنى اوراده اويالنديرمق لازم كله‌جكى
اراده بيورلمشدر اولجه عثمان پاشا حضرتلرينه ويديندن حركت ايچون امر ويرلمش
اولديغى عرض اولنمش ايدى اشبو امر ويرلديكى صره‌ده روسيه‌لونك تيموق نهرينك
آلت طرفندن تجاوز ايده‌جكى درسعاديدن اخطار اولنمسى و روسيه‌لونك بر ايكى
كونه قدر فلورينه‌دن تجاوز ايده‌جكى ينه درسعادتدن عثمان پاشايه يازلمسى جهتله
مشار اليه عثمان پاشانك حركتى برقاچ كون قدر طبيعى تأخير اولنمش ايسه‌ده پلونه‌نك
اهميت موقعيه‌سنى و مشار اليهك بهمه‌حال كلوب پلونه‌يى طوتمسى اهم والزم اولديغى يقيناً
بيلديكمدن بوبابده مشار اليهما نامق و رديف پاشالر حضراتنى اقناع ايله عثمان پاشا
حضرتلرينى پلونه‌يه چكدم ولازم كلان تعليماتى اعطا ايله او تعليماتى درسعادته دخى عرض
ايتدم دشمن پلونه‌نك اهميتنى تقدير ايدرك اوراسنى يد ضبطنه كچورمك فكريله
دفعاتله هجوم ايتمش ايسه‌ده حمد اولسون منهزم اولمش و اشبو مانوره دشمنك صاغ
قنادينى قيرمش ايدى اكر امر قوماندايه مداخله اولنمامش اولسه ايديده حالك ايجاب
ايتديره‌جكى صورتله حركتده مختار قالسه‌يدم دشمن بلقانه طوغرى ايلروليه‌مزدى
و بو حال اربابنك معلوميدر نه چاره‌كه اوزاقدن امر قوماندايه مداخله ايشه بشقه
رنك كسب ايتديردى اوت بويله‌در چونكه عاجزلرى سالف العرض صفوت پاشا
لواسنى عثمان پازارينه حركت ايتديرديكم صره‌ده او جهتلرك هر بر مواقعنى لايقيله
بيلان كراوه خلقنك اختيارلرينى دعوتله عسكرله برلكده حركت ايتملرينى نصيحت
ايتمش و خلقدن سلاح استعمال ايده‌بيله‌جكلرى اسلحهٔ جديده ايله تسليح ايلمش

وعزيز پاشا فرقه‌سنی دخی سوق ایتمك اوزره بولنمش ایدم فقط بوكا موفق اولنه‌میه‌رق اشبو فرقه دیكر قوماندان ایله زشتوی طرفنه حركت ایتدیرلدی واشرف پاشا حضرتلری دخی اون ایكی طابورله روسجقدن چیقوب برلشدی بو صره‌ده روسجقده بولنان سر یاور جناب شهریاری سعادتلو پاشانك وقوع بولان اشعار واخطارینه مبنی روسجقده قوت قالمدیغندن دشمن آلت طرفدن كچمكه چالشمقده اولوب عسكر یتشدیرلمز ایسه روسجق الدن كیده‌جكندن بحثله اورایه عسكر یتشدیرلمسی مابین همایون جانب عالیسندن امر و فرمان بیورلمغله درعقب اورایه عسكر سوقنه مجبوریت حاصل اولدی اشته بو فرقه‌نك دیكر قوماندانلر ایله اورالرده بلا استفاده وقت كچورمسی دشمنه میدان ویرمكله وطرنوینك حالی وقوتی ذاتاً عرض اولندیغی كبی عثمان پازارنده بولنان عسكرده مرتبهٔ كفایه‌ده اولمامغله دشمن سروری جهتندن طرنوی‌یی طوتدی وبلقانی ایلرولدی بونك اوزرینه صفوت پاشا لواسنك ایكی طابوری قزانه كوندریله‌رك اوراسی طوتلدیغی كبی عثمان پازارنده فلان عسكر دخی درسعادت طرفندن اسلمیه جهتنه حركت ایتدیرلمش اولدیغی صكره‌دن خبرالندی وحاجی غراندوق بك رفقاتیله ادرنه جهتندن شمنی‌یه كلمكده اولان چركس سواریلرینك اوراده توقیفی طرف عاجزانه‌مدن اسلمیه متصرفلغنه یازلمش اولدیغی حالده مؤخراً رؤف پاشا حضرتلرینك اورایی تشریفلرنده عساكر مرقومه مشارالیه حضرتلری طرفندن كاملاً شمنی‌یه اعزام اولنمش ایكن مؤخراً بونلر وشمنیده بولنان دیكر سواریلر درسعادتك اویله مجبوراً بلقانك اوبر یوزینه سوق اولندی دشمنك بوصورتله ایلرولمسی اوزرینه اولجه تصور اولنان مذكور پلاندن نتایج حسنه استحصال اولنه‌جغنده‌كی امید قوی ودشمنك شو پریشانیء حالندن بربیوك استفاده‌نك الدن چیقارلمامسی محافظه‌سی ینه بومانوره‌نك اجراسی ضمننده تشبثات لازمه‌یه عاجزلرینی وجداناً اجبار ایتمسیله مشارالیهما نامق وردیف پاشالر حضراتی بالاقناع فرقه‌نك قاضی قریه‌سندن ینه عثمان پازارینه حركتی ضمننده احمد ایوب پاشا حضرتلرینه امر ویرلدی وارتق طوتره‌قان جهتندن دخی اوقدر قورقو قالمادیغندن اوراده بولنان آصف پاشا مذكور احمد یوسف پاشا فرقه‌سیله هزارغراده‌ده برلشمك اوزره اون طابورله طوتره‌قاندن حركت ایتدیرلدی وحتی شمنیده بولنان طرنوی متصرفی جلب ایله مشارالیهما حضراتی دخی حاضر اولدقلری حالده عسكرك صورت اداره‌سی مذاكره ایدیله‌رك تداركات ایچون عثمان پازارینه كوندرلدی وبو حركت دخی درسعادته یازلدی فقط لایقیله بیلمدیكم اسبابدن ناشی ینه درسعادتدن مشارالیه ردیف پاشایه

وقوعبولان اشعار اوزرینه بو حرکت دخی تأخیر اولندی اکر بو مانوره اجرا اولنمش اولسه
ایدی بحوله تعالی دوشمنك صوك قنادی دخی قیریله‌رق پك بیوك نتایج حسنه
استحصال اولنه‌جغی اهلنك عندنده معلوم ومصدقدر بو نو متعاقب شمنیدن سالم
پاشا لواسی همان جمعه وعثمان پازاری جهتلرنده اولان قوته ضم ایدلدیکی کبی عثمان
پاشانك مظفریات واقعه‌سندن لایقیله استفاده ایتمك اوزره ینه بومانوره‌نك اجراسی
چاره‌سنی ارامقده ایکن سائقهٔ قدر درسعادته عودتمی ایجاب ایتدیردی دشمنك
اوصرده‌کی انهزامندن استفاده اولنمیه‌رق شمدی‌یه قدر کسب قوت ایتمسنه میدان
براقلمسندن طولایی الیوم تأسفدن کندمی آله‌مم والحاصل مذکرهٔ مذکوره‌ده
اثبات بیورلدیغی کبی عاجزلری بوش اوله‌رق شمنیده اوتورمدم بلکه ترتیبات
و اجراآت ایچون وجود عاجزانه‌مك تحملندن زیاده‌مواقعی طولاشدم عسکرك فضله
اوله‌رق برنفری بیله قلعه‌لرده قپانوب قالمدی قلعه‌لر ایچون ذاتاً مرتب عسکر
مرتبهٔ کفایه‌ده اولمیوب بونلر دخی مدافعهٔ اعدا ایچون چیقاریلان وایجاب ایدن
یرلره تعبیه ایدیلان مقدارندن ماعدا قلعه‌لرده قلان عسکر اوقلعه‌لرك مهما
امکن محافظه‌سیچون لزومی اولان عسکرك ثلثی نسبتنده دکل ایدی ودینبدن
عثمان پاشا حضرتلری حرکت ایتدیرلدی روسجقدن اشرف پاشا چیقارلدی
حتی بونك ایچون سالف العرض فریاد ایدلمش ایدی قرق بش طابور عسکر
انجق وار ایدی که بوده یالکز استحکاماتك محافظه‌سنه کافی دکل ایدی بوندن
دخی فرقهٔ سیاره ومفرزه‌لر ترتیب واخراج اولندی وبو اجراآت هر بر نفرندن
بیك درلو محسنات استحصال اولنه‌جق صورتده ایدی ساحلك هرجهتی عسکرله
طوتلدی وجمله‌سنك قومانداسی صاحبلرینه تودیع ایدلدی لکن معلومدر که
بیوك قوماندان هر لوایی هر طابوری هربلوکی بالذات قوماندا ایده‌من هانکی
قلعه‌ده بیلزوم اوله‌رق نقدر عسکر قالمش و دشمن نره‌دن تجاوزه چالشمشده
قارشوسنده برقوهٔ دافعه بولمامشدی ذاتاً طونه عموم قوماندانی میدانده اولوب
عاجزلری یالکز کلیات اموره نظارته مأمور اولمقلغ لازم کلور ایکن ال برلکیله
وبو وجهله مفردات اموره‌ده فوق العاده چالشلدی دشمنك حرکاتنه قارشو
والده‌کی قوته کوره ممکن اولان ولازم کلان ترتیباتی اجرا ایتدم فقط نه خارجی
ونه‌ده داخلی دشمنلرك ونه‌ده مواقعك احوالنه معلوماتلری اولمیان ذوات طرفلرندن
امر قوماندایه مداخله اولمسی جهتله معلومات اوزرینه ایدلمش و ایدیله‌جك

تشبثلر ثمره‌سز براقلدی قوماندایه خارجدن مــداخله اولنمقدن دولتلرجه نصل سیأته تصادف اولندیغی تواریخده مسطوردر درسعادت روم ایلینك اهمیتنی تقدیر ایتمدی روم ایلی ایچون ترتیبی مقرر اولان قوتی روم ایلی‌یه نسبةً اولمیان اناطولی‌یه وهیچ بر فائده‌یی مفید اولمیه‌جق اولان محوصه صرف واستهلاك ایتدی بوقوتك سرعت ترتیب وتدارکنی دفعاتله اخطار ایتــدم روم ایلی ایچون عسکره اولان احتیاجی ارکان حربیه رئیسی ســعادتلو محمود پاشا حضرتلرینه عرض ایتــدم حال بویله ایکن درسعادتك خطاسندن طولایی نیچون مسؤل اوله‌یم درسعاتی اخافه ایتدی دینلان تلغرافنامهٔ عاجزی کچن سنه‌کی بلغارستان مســئله‌ســنده انلرك دفع شقاوتلرینه اوغراشدیغم اثناده اطوار وافکارلرینه وکندولرینك فسـاد ونفاق ایچون روسیه‌لو طرفندن فرقه والای وطابوری هیئتنده اورغانیزه اولدقلرینه یقیناً کسب وقوف ومعلومات ایتمش بولندیغمه وروسیه لونك دولت محاربه‌سنك قواعدی خارجنده وعادتا حیدود صفتنده بلغارلر واسطه‌سیله بلقانی تجاوز ایتملری حس اولنمسنه مبنی بك طوغری وپك صادقانه براخطار ایدی حتی سلیمان پاشــا حضرتلرینی ادرنه جهتنه کوندوب استانبولك خطای سابقنی اصلاح ایدن اوتلغرافدر اشبو اخطار عاجزانه‌مك شایان تقدیر اوله‌جغی محلده شمدی بونکله اتهام اولنمقلغمه چالشلدیغنه تأسف ایتمامك قابل دکلدر مکرراً عرض ایتدمکه سواحلك کافه‌سی طوتلمشیدی انك ایچون اهالینك کیروچکلمسنه حاجت کوریله‌مامش مع‌مافیه کندولرینی محافظه‌یه مدار اولمق ایچون ذاتاً اوارده بولنان وصکره‌دن جلب ایدیلان اســلحه روســجق سنجاغی اهالیٔ مسلمه‌سنه بالا عطا بونلر تسلیح اولنمش اولدیغی کبی دها ایجاب ایدنلری تسلیح اولنمق اوزره بر مقدار اسلحه دخی درسعادتدن جلب اولنوب ولایاته کوندرلمشدر وهرصورتله اهالینك امر محافظه‌لرینه سعی وغیرتدن دخی کیرو طوریله‌مامشدر بونکله برابر اهالی ایشی باب عالی‌یه عائد مواددندر بوایشك جهت ملکیه‌یه عائد اولدیغی مذکرهٔ مذکوره‌ده دخی اثبات ایدیلیور شوراسنی عرض ایتمکدن کندمی آله‌مم‌که معلوم اولدیغی وجهله دولت علیهٔ ابدی الدوامك خدمتنده بوسن ساله کلمش ورکوب ونزوله عاجزلرینی اقداردن اسقاط ایدن برعلتله‌ده معلول بولنمش اولدیغم جهتله سایهٔ مرا حمولیهٔ جناب شهریاریده ارتق زمرهٔ دعاکویانه التحاقم زمانی کلمش ایکن آبا وجدادمك همان کافه‌سی کیمی لغم ایله اتیله‌رق وکیمی تیغ وتفنك ایله‌جان ویره‌رك طوپراقلرده دین وطن قربانی اولمش اولدقلری ایچون مجرد بونلره

التحاق ارزوی قویسیله و خاندان سنیه‌لرینك کمتر بنده‌سی و نعم و الطاف جلیلهٔ ملوکانه‌لرینك
پرورده‌سی بولندیغم ولی نعمتمز پادشاهمز افندمز حضرتلرینك ارادهٔ کرامت عادهٔ
شهریاریلری سوقیله مع الافتخار بونجه مشاق اختیار هر و مالك اولدیغم یالکز بر
جانمی اتالرم کبی وطنم یولنده و پادشاهم اوغورنده ایثاره احضار ایتمش اولدیغم
حالده تشبثات معروضه‌نك برقسمی سالف العرض سکته‌یه اوغرادلمش و بونك بر
چاره‌سنی کورمك وثمره‌سز دوشرمامك ایله اوغراشمقده ایکن تام استحصال
ثمره زماننده بتون بتون حرمانم روا کورلمشدر هیچ بر نظر انصافده تقدیر و تحسیندن
بشقه بر صورتله کوریله‌میه‌جك بونجه خدمات مستحسنه‌م بیلمم نه‌دن طولایی
تقدیر اولنمدقدن بشقه قباحت کبی کوریله‌رك ناموس عسکری‌یی اخلال ایدر صورتده
انواع حقارت عظمیه ایله حبس و توقیف اولندقدن بشقه برده مجرد درسعادتك
خطاسندن ایلرو کلمش بعض اویغونسزلق طرف عاجزانه‌مه عزو واسناد اولنه‌رق
بونلری یا عمداً و یاخود جهلاً اجرا ایتدیکم بر صورت غیر لایقه‌ده درمیان
ایدلمشدر (عمداً) لفظنك معنای موضوعندن استدلال اولنان مقصدی شمدی‌یه
قدر هر یرده صادقانه اجرا ایتدیکم خدمات ایله و یالکز اولاد و عیالمی
باز تدیره‌جق برخانه‌دن بشقه هیچ بر نقد و ایراده مالك اولمقلغم ایله
(وجهل) تعبیر غلیظنی دخی بتون عالمك انصافنه مراجعتله رد ایدرم وذاتاً کندیمی
بودین دولت اغورنده چوقدن فدا ایتمش اولدیغمدن اشبو معروضاتمی هیئت محترمه‌نك
انصافنه حواله وایشی جناب عادل مطلقك عدل و مرحمتنه احاله ایدرك ینه تشبثات
سابقه‌نك ثمره‌سز براغلدیغنه تأسفله برابر پادشاهمز افندمز حضرتلرینك هرحا
وکارده مظهر مظفریات عظیمه اولمسی دعواتنه مداومت ایلرم اولبابده .

بالقان محارباتی خاطراتندن :

قرق‌کلیسانک سقوطی

محرری : ایوان لەسیچقوف — مترجمی : م . نوری

جلد ۱ — جزؤ ۲

۱۹۱۳ تموز ۱۵

بلغارجه‌سندن عیناً ترجمه ایدلمشدر

[فلبه‌ده « بالقان » مطبعه‌سنده طبع اولونمشدر]
Печатница (БАЛКАНЪ) Пловдивъ

افادهٔ مترجم

شو « قرق کلیسا سقوطی » حقنده ینه بلغار محرر عسکریسی ایوان لەسیچقوفك یازمش اولدیغی رسالەیی عیناً ترجمه ایدییورز . مقصد (یاور پاشا أسارتی) سرنامەلی رسالەمز ترجمەسی مقدمەسنده دیمش اولدیغمزکبی صرف بلغار قومشولریمزك بالقان محارباتنه عائد خاطراتی عینیله کندی ملتمزەنه اوقوتمغه خدمتدر . برکلمه بیله دکیشدیرلمکسزن عیناً ترجمه ایدلمشدرکه ارباب تدقیق وتتبع اغیارك مطمع نظری نەدر اونیده آکلاسین ؛ آندن درس آلسین .

لەسیچقوفك افادەسی

۱۹۱۲ سنەسی اواسطنده تاریخی ومقدس برحادثه وقوعه کتیرلدی . بلغار ملتی بالقان ملتلری ایله برابر عصرلردنبری کندولرینی تضییق ایتمکده اولان تورکلر ایله محاربەیه کیریشدی . بتون آوروپانك نظری بلغارستانه چوریلدی . چونکه آوروپا بالخاصه بلغارستانك باربار تورکیەیی تخریب ومنهزم ایلیەجکنی أیی بیلیوردی . هرکس صبرسزلقله نەاولەجغنی بکلیور ، وبعضیلری بلغارلرك مغلوب اولملرینی وحتی بویله اولمسنی آرزو واعتراف ایدییورلرایدی . آوروپا حکومتلری ایسه بلغارلری ودیکر بالقان ملتلرینی آلقشلایورلر ایدی .

ایشته بوصورتله محاربەیه باشلاندی . یالکز ٤ — ٥ کون کافی کوریلوب چوق کونلر کچمیەرك بلغارستانك نامی بتون عالم مدنیته یایلدی . بردنبره بیوك برقوت ظهوره کلدی . بلغارستان تورکلره قطعی برضربه اوردی . بوضربه بتون بتونه تورکلرك انتظاری خارجنده واقع اولونجه مبهوت اولوب شاشیردیلر . باربار تورکیەنك خدمت عسکریەسنده بولنمش اولان نمسەلی فون درغولچ پاشانك تسخیر ایچون اوچ آیده بورادن پروسیه اردوسی کچەبیلیر دیدیکی قرق کلیسا قلعەسنی بلغارلر اوچ کونده کچدی .

تاریخده بونك امثالی نامسبوقدر . تورکلر بزم عسکرمزك شجاعت وبسالتندن خوف وتلاشه دوشەرك کیمك کوزی نرەسنی کورورایسه اورایه فراره باشلادیلر . عسکرمز مرقوملری تعقیب ایتدی ، ولوله بورغازیقیننده قره آغاج درەده کندیلرینه ایریشدیلر .

قرق کلیسا اطرافنده‌کی محاربات

قرق کلیسا و اطرافنده‌کی استحکاماتك محافظه‌سنه عثمانلی شرق اردوسی مأمور ایدلمش ، و بو اردو یه‌ده عبدالله پاشا قوماندا ایدییوردی . بو پاشانك برچوق مدافعه موقعلری طوته بیلمه‌سی احتمالی وار ایدی ، فقط کندوسنده اسکی ترك شجاعتی دینیلن خاصه مفقود ایدی .

تاریخده قرق کلیسانك سقوطی فوق‌العاده بر حادثه کبی تقدیر ایدیله‌جکدر . مستقبل عناصر یعنی اخلاف بو حادثه‌یه ، مرتباتنی فلاکت قعرینه کوتورمکده اولان تورك کمیسنك فنا اداره ایله وناکهانی اوله‌رق بر فورطنه ظهوریله صاورولمش اولمسی کبی نظر ایده‌جکدر .

بلغارستان أرکان حربیه‌سنك پلانی اوزرینه بلغار اردوسی ترکیایه داخل اولور اولماز عمومی تجاوزه باشلادی . اوچنجی بلغار اردوسی غایت مشکل بر وضعیتده بولنییوردی . چونکه اونك مرور وعبوری غیر قابل بر یولدن کچمه‌سی لازمدی . بونك ایچون هیچ بریول یوقدی . بر عسکرك کونده ۲۵ کیلومترودن زیاده یول قطع ایتمه‌سی لازمکلیرکن بلغار عسکری یومیه ۳۵ کیلومترو یول قطع ایلیوردی .

قرق کلیسایه طوغری بر قاچ پاتیقا (کچی یولی) وار ایدی . بلغار اوچنجی اردوفرقه‌لری برقاچ قولی بورالردن کچدیلر . بوایناینلماز شیدر . فقط أثر میدانده‌در . بلغار اردوسی کیجه‌لی کوندوزلی ۴۰ کیلومترو یول آلیوردی .

بلغار اوچنجی اردوسی قوماندانی بش کون بش کیجه ظرفنده هیچ کوزینی قاپامه‌مش ، حتی اویوقلامه‌مش ایدی . بلغار عسکرینك بوقدر قیصه برمدت ، بش کون ظرفنده ، سرعتله ، آنسزین ویلدیرم کبی قرق کلیسایه مواصلتی لازم‌ایدی . بوامالك حصوله کلمسی ایچون قوماندان صیك غیرتی ابراز ایدییوردی .

اردو قرق کلیسایه یتیشیر یتیشمز ترکلرله محاربه باشلادی . فقط

تاریخده امثالی ایشیدلمه‌مش بر محاربه وقوعه کلدی . حرب تمام بش کون دوام ایتدی . بو محاربه نه قدر بیوك اولدیسه چوروموش اولان ترکیا ایمپراطورلغی ایچونده هزیمت قطعیه ایله نتیجه‌لندی . ترك درمه‌لری هیجانله فراره باشلادیلر . ترك قوماندانلری دارمه داغنیق قوتلری چتالجه استحکاملری آرقه‌سنده زور توقیف ایده‌بیلدیلر .

برقاچ کون صوکره بلغار عسکری قرق کلیسادن چتالجه استحکاماتی اوکه قدر واصل اولدی . بوراده یکی محاربه‌لر باشلادی ، و برقاچ کون دوام ایتدی . طوپ صدالری آرتق استانبولدن ایشیدیلیوردی . تورکلرك پایتخته وارمق ایچون آنجق ۳۵ کیلومترو بر یول قالمشدی . ایشته بوندن صوکره‌درکه مغرور ترکلر باشلرینی اوکلرینه اکدیلر ، بلغارستاندن صلح تمنی ایتدیلر ، حرکات حربیه تعطیل ایدلدی .

اوزمان ادرنه اطرافنده دخی پك حرارتلی دهشتلی محاربه‌لر اولدی بلغارلر ترکلری ایلك موضعلرینه صوقدیلر . خاطرلرده قاله‌جق اولان بو کونلر بر آیدن فضله سورمدی . شیمدی اولادلری ، زوجه‌لری ، اقربالری آغلامقده اولان بیکلرله بلغار اولادلری ، ارککلری وبابالری محاربه میداننده قربان اولدیلر . « فقط حریت استخلاصی ایچون ؟! وقوع بولان محاربه‌ده اولنلر اولمزلر . . » آنلرك اقربا و تعلقاتنك کوز یاشلری ایله بتون ملتك کوز یاشلری برابر آقیور . چونکه تراکیا و ماکدونیه‌ده ترك حاکمیتی آلتنده صیقشدیرلمش اولان خرستیانلرك خلاصی منبری اوکنده سریلمش اولان قربانلر کندیلری ایچون نه‌قدر قیمتدار اولدیغنی بیلیرلر . . .

تشرین اولك ۸ نجی کیجه‌سی بلغار ارکان حربی آرتق قرق‌کلیسا حدودینه یتیشمش ایدی . انجق ۹ تشرین اول صباحی ایلك صف حرب اریکلر قریه‌سنده قارشو لاشه‌رق ترکلره قارشی آتش آچیلمش و حربده باشلامش ایدی . بو (اریکلر) قریه‌سی بلغار بشنجی فرقه‌سنك یولی اوزرنده بولونیوردی .

۸ تشرین اولده کوندزین بلغار سواری کشف قولی دشمن

موافق اوکرنه‌مه‌دن عودت ایتدی . فقط عینی زمانده بلغار أرکان
حربی قرق‌کلیسا احوالنه دائر اك مفصل ومکمل معلوماتی حائز ایدی .
ترکلرك اوکون قرق‌کلیساده موجود قوتی ٤ ویا ٣ بچق فرقه‌دن عبارت
اولدیغنی ، وبو قوتك ایکی بچق فرقه‌سی‌ده ردیفلرله احتیاطلر ، متباقیسی
نظامیه افرادی تشکیل ایلدیکنی یقیناً بیلیورلردی . قرق‌کلیسا ترك عسکری
هرحالده، اك کزیده عثمانلی عسکرلرندن مرتب ایدی . (*)

قرق‌کلیسانك شمالی ایکی صره استحکام و پك چوق صحرا طوپلری
ایله توصین وتحکیم ایدلمش ایدی . بوطوپلرك پك چوغی سریع آتشلی
قروپ طوپلری ایدی . بوصورتله قرق‌کلیسانك (٤٤٠٠٠) تورك عسکری
طرفندن مدافعه ایدیله‌جکی حساب وتخمین ایدیلیوردی .

بلغار أرکان‌حربی ممکن اولدیغی قدر چابوق تورکلرك کندیلرینی
طوپلامه‌سنه وفضله قوت جمعنه میدان ویرمه‌دن قرق‌کلیسا اوزرینه
آتیلمنی آرزو ایدییورلردی .

تورك قوماندانی بو مدت ظرفنده نه‌یاپیوردی ؟ بلغار قوای
عسکریه‌سی حقنده نه‌معلوماتی وارایدی ؟ قرق‌کلیسا مدافعه‌سی ایچون
نه‌کبی تدابیر اتخاذ ایلمشدی ؟

بومسائلك کافه‌سنه ترك اردوسی اموال واوراقندن بلغار اردوسنه
منتقل زیرده‌کی اوراق جواب ویرییور . بواوراق مفادنده ترکلر
بلغار قوای حربیه‌سندن کندیلرینی اونوداجق وشاشیراجق مرتبه
قورقمش اولدقری تظاهر ایدییور .

لوله‌بورغازدن ٧ تشرین اولده تورك شرق اردوسی قوماندانلغنه
یازیلیور :

(*) غوسپودین‌له‌سیچقوف بوراده بیوك برخطاده بولونیور. زیرا ردیف عسکرینك
آلمان و فرانسز اردولرنده بیله کزیده بر قوت تشکیل ایلمه‌دیکی رسمیت
وصراحت قطعیه ایله تعیین ایتمشدر. هرحالده قرق کلیساده‌کی عثمانلی عسکری درمه
چاتمه براردو ایدی . عثمانلی قوتلری هنوز صحنهٔ حربه یتیشه‌مه‌مش ایدی . بوده
رسماً تحقق ایتمش حقایق تاریخیه‌دندر .

[١ — آكلاشيلديكه بلغار عسكری اوچ جهتدن بر فرقه ايله ايلروليوب حدوديمزی تجاوز ايتدی .

٢ — اردومز يكيجه بوستان و قرق كليساده طوپلانه جق و بوخط بروجه زير تقويه ايديله جك :

آ : قرق كليسا و (قيون كاوور) آراسنده كی اردونك مدافعه موقعی آرتق تقويه ايدلمشدر .

ب : برنجی اردو اوچنجی اردونك صول طرفنده يكيجه يانندهكی موقع مستحكمی طوته جقدر .

و : دردنجی اردو برفرقه سيله برنجی اردونك صول جناحنی تشكيل ايليه جك ومتباقی ايكی فرقه سی برنجی اردونك احتياطنی تشكيل ايده جكدر .

بالخاصه بالاده كوستريلن مدافعه موقعنه شايد دشمن هجوم ايده جك اولورسه بروجه معروض مدافعه ايديله جكدر .

٤ — ايكنجی اردو قوافلی يانده احتياط اوله جقدر .

٥ — شايد دشمن فائق قوتله ايلرولرسه سواری فرقه سی حوصه يه كيده جك و دردنجی اردو ايله برابر دشمنك ادرنه يه طوغری حركاتنی تعقيب وترصد ايليه جكدر .

٦ — برسواری آلايی قرق كليسايه كونديريله جك ، بو آلای اوراده كی اوچنجی اردو قوماندانك امرينه تابع اوله جقدر .

٧ — اردو اركان حربيه سی ٨ تشرين اولده اوكله زمانی ساعت ١٢ ده قوافلی ده بولونه جقدر . ٨ تشرين اولده آلنان معلومات ٩ تشرين اول صباحی ساعت ٨ ده لوله بورغازه وبعده قوافلی يه كونديريله جك .

٨ — تكميل قوتلر تلغراف خطلری واسطه سيله اردو مركزنده عبدالله پاشايه مربوط بولونه جقدر .]

*
* *

تورك اردوسی باش قوماندانك بالاده كی امری ايلك ايكی ماده سی اعتباريله تورك اردو مركزينك بلغار قوای مجموعه سی حقنده قطعياً معلومات آله مامش بولونديغنی كوستريور . اوچنجی ودردنجی نقطه لر تورك عسكرينك كاغد اوزرنده بولونوب هنوز تجهيز ايديله مه مش سفربر حالنه قونيله مامش بولونديغنی بيلديريور . بوندن ماعدا توركلر ديمك اوليور كه دها مبادی حربده قوه معنويه لرينی غائب ايتمشلر ، هردرلو تدبيری اونوتمشلردر .

برنجی ، ايكنجی ، دردنجی اردو قوماندانلری باش قوماندانلرينك بالاده كی امرنامه سنی قبول ايتدكاری صره ده ناصل حركت نه كی تدابير

اتخـاذ ایتمش اولدقـلری معـلوم دکلدر . یالکز اوچنجی قول اردو قوماندانی اومشهور محمود مختار پاشانك نه‌کبی تدابیر اتخاذ ایلدیکی معلومدر .

محمودمختار پاشا اولا قرق‌کلیساده برمجلس عسکری جمع و جلب ایتمش ، بوجسور قوماندانك هزیمت ورجعتندن صوکره ٨ تشرین اولده قرق‌کلیسانك نه‌صـورتله مدافعه ایدیله‌جکی قراری قارا تخته اوزرینه یازیلی مقرراتدن استدلال ایدلمکده‌در .

نه‌یه قراروبرمش‌اولدقلری ونه‌دن بحث ایتدکلری معلوم‌دکلسه‌ده کوریلیورکه قونوشدقدن صوکره مختار پاشـا اویقولو صداسیله أریکلر قریه‌سنك طوتولمه‌سی ایچون امر ویرمش ، کندوسی‌ده اویقویه کیتمشدر . [*]

*
* *

ترکلر بویله . فقط عینی زمانده باقالم بلغار عسکری نه‌یاپیوردی ؟

تشرین اولك سکزنجی‌کونی علی‌الصباح جنرال رادقو دیمتریفك اردوسی اوکنده بر سواری قوتی اولدیغی حالده ترکیا حدودینی کچدی . تشرین‌اول سکزنجی کونی‌اخشامی‌رادقودیمتریه‌فك اردوسی طوغریجه قرق‌کلیسایه هجوم امرینی آلدی . هر بر بلغار فرقه‌سی ایکی جهتدن قرق کلیسا اوزرینه حرکت ایتدی . بلغار عسکری حرکاتنی غایت کوجلکله اجرا ایده‌بیلیوردی . چونکه‌یول‌یوق‌ایدی . یاغموره شدتله یاغیوردی .

تشرین اول طقوزنجی کونی‌صباح آرتق بلغار قوهٔ عسکریه‌سنك صاغ‌قولی أریکلرقریه‌سنه تقرب‌ایتمش‌ایدی . بوقریه‌ایله اطرافی، ترکلرك استانبولدن کتیرلمش کوچك‌ضابط‌مکتبی آلایی‌طرفندن طوتولمش‌ایدی . بو آلای‌ایله‌بلغارلرك (اسقر) آلایی آراسنده مصادمه درحال‌باشلادی .

[*] غوسپودین له‌سیچقوفك محمود مختار کبی بتون دنیانك حیرتله تقدیر ایلدیکی مشهور برقوماندانی تحقیر و تزییفنده غایت عادی برتعصب اثری مشهود اولیورکه جدی برمؤلف ایچون بوحال ، شایان قید بر کوچکلکدر . هرحالده بیطرف آوروپا و عثمانلی مورخلرینك مقیداتی بونك ضدیدر .

شدتلی بر محاربه‌دن صوکره ترکلرك بو آلایی رجعته باشلادی ، ایکنجی مدافعه موقعنه چکیلدی . بو موقعده دیکر ترك قوتلری دخی بولونیوردی .

بلغار (ایسقر) آلایی بتون کون بو قوتلرله مصادمه‌ده دوام ایله تورکلری تعقیب ایدییور ، تورك قوتلری متصل قرق‌کلیسایه طوغری طیقیلیوردی .

دیکر بلغار فرقه‌سی تشرین اولك طقوزنجی کونی عصرلشمش دشمنیله پولوس یاننده قارشیلاشدی . پولوسك طاش ییغینلری یاننده بر موقع اولدیغنی قید ایتمه‌مز لازمدر . چونکه بورادن اوزاقلر کورولور ، وهر یره آتش ایدیله بیلیردی . تورکلرك بوراده‌کی مدافعه موقعی شاهینلرك یووا یاپدقلری یر اولوب بونی آلمق قابل دکلدی .

تشرین اول طقوزنجی کون اخشامنی یعنی اونجی کیجه‌یی معارضلر اولدقجه سکونتله کچوردیلر . بو کیجه ظرفنده جنرال رادقو دیمتریه‌ف بردقیقه اویومادی ، ومتمادیاً تدابیر ایچون امر ویرییوردی . تورکلرك بو کون بو کیجه ظرفنده نه یاپمش ، نه یاپمقده اولدقلری بیلنه‌میوردی . تورکلر بلغار اردوسنك ناکهانی اوله‌رق قرق‌کلیسا اوکنده کورونه‌جکنه احتمال ویرمیورلرمش .

تورك اردوکاهنده ایشلرك کنه وحقیقتنه دائر بر کورونش ، انتظام یوق ایدی . اوراده هر کس ایستدیکی کبی حرکت ایدییور ، دها طوغریسی هر درلو آکلاشیلماماز لق مشهود ایدی . تورك عسکری بر برینه قاریشمشلردی . محاربه‌نك اداره‌سی مرکزدن ایلری کیده‌میوردی . بالعکس اردونك ایلری خطلرینی قورقو باصمش ، یعنی قوهٔ معنویه قیرلمش ، بو قورقو آرقه‌لرنده‌کی عسکره مرکزه طوغری تشمیل ایدیلیوردی .

تشرین اول اونجی صباح بلغار عسکری ایلری حرکتنه باشلادیغی زمان تورکلرك کیجه‌وقتی اسکی پولوس و کره‌میتلی‌بی طوتمش اولدیغی تظاهر ایتدی . سولی‌اوغلی قریه‌ سی جوارنده‌ده ترك عسکری کورو-لدی . بلغارلر أریکلی قریه‌سنك جنوبنده تورکلره قارشی سونکی هجومنه

قالمشدیلر ، تورکلری ایکنجی مدافعه موقعلرنده ترک ایله اوچنجی مدافعه موقعلرینه چکیلمکه مجبور ایتدیلر .

بلغار صاغ جناح فرقه‌سندن برلوا اسکی پولوسه طوغری حرکت ایدییوردی . دیگر برلواده کره‌میتلی‌یه طوغری یورییوردی . بوفرقه شدت وجدیتله ایلرولمکه باشلادی .

تورکلر اسکی پولوس قریه‌سی یانندهکی مدافعه موقعلرنده زیاده‌جه ثبات ایتدیلر ، بورادن منهزماً تعقیب اولوندیلر .

تورکلر بورادن یتره کوینه طوغرو کیتدیلر . بوراسی دخی اسکی پولوس کبی قوتلی وطبیعی برمدافعه موقعی ایدی .

تشرین اولك اونجی کونی محاربه اقشامه قدر دوام ایتدی . بو محاربه‌یه پیاده‌دن زیاده طوپلر اشتراك ایتمشدی . محاربه‌نك کیدیشاتی موفقیاتك بلغارلر طرفنده قاله‌جغنی کوستریوردی . فقط محاربه‌اثناسنده او کون یاغمور متصل دوام ایدییور وکندکجه زیاده‌لشیوردی . صباح وقتی یاغمور عادتا بارداقدن بوشانیرجه یاغیوردی .

تورکلرك روحنه طاری اولان تزلزلات معنویه‌یی بویاغمورده تعمیر ایده‌مییوردی . فقط تورك عسکری هپ ثبات کوسترمك ایستیوردی .

عینی زمانده صول جناح فرقه‌سنك برنجی حرکت لواسی حرکاتندن تأخره اوغرایوردی . چونکه یوللر صوك درجه چامورلو وبوزوق ایدی . بناءً علیه بوفرقه‌ده (قویوا) قریه‌سنی کیجه یاریسی کچمکه وعهده‌سنه تودیع ایدیلن وظیفه‌یی تماميله ایفایه مقتدر اولدی . بوراده قرق کلیسا جوارنده بولنان تورك اردوسنك صاغ جناحنه چیقدی . بونی کورن تورك عسکری درحال قصبه‌یه طوغری فراره باشلادی .

کیجه قاراکلغی یاغمور ، تورك اردوکاهنده نه‌لر جریان ایتدیکنی کورمك ایچون مانع اولیوردی . بلغارلر قرق کلیسایه طوغری حرکتلرینه دوام ایدییورلر ، آرتق هیچ برمانعه‌یه تصادف ایتمیورلردی .

تورکلرك اوغرادیغی هزیمت اودرجه جلی ایدیکه قرق‌کلیسا سورلری اوکنده‌کی آوجی خندقلرینی بیله مدافعه ایتمکسزین فراره دوشدیلر . طوپلرینی چامورلر ایچنده براقوب قصبه‌یی غصب و غارت ، قادینلر عرضنه تسلط ایده‌یه‌رك [*] لوله‌بورغازه و بیکار حصارك جنوب جهتنه طوغری قاچدیلر .

بو حادثه‌نك جریانی اثناسنده ١٦ نجی تورك قول اردوسنی تشکیل ایدن عسکردن (٣٦٠٠٠) نفر ، قرق کلیسادن دونمش اولان تورك عسکری یاکلشلقله ، دشمن ظنیله‌ینه بو عثمانلی قوه‌سی اونه‌سیله چارپیشدیلر . نهایت منهزم اولان عسکر یکی کلنلرکده معنویاتنی قیردی . تکمیل مهمات حربیه‌سنی طوپلایامادن ترك عسکری قاچیوردی .

عثمانلی ضابطلرندن برچوغی عسکرك خوف و فرارینی اوکلمك ایچون چوق چالیشدیلر ، فقط موفق اولامایورلردی . بعض ضابطلر ایسه عسکردن اول دها تشرین اول اونبرنجی کیجه‌سی قاچمشدیلر ، کندی عسکرلرینی مقدرانه ترك ایله کندولری شمندوفرله بینوب چکیلیویرمشدیلر . [**]

تشرین اول ١١ نجی صباح بلغار عسکری قرق‌کلیسایه تقرب ایتمشدی . جنرال رادقو دیمتریه‌ف هزیمته اوغرامش و قاچان بر دشمنی تعقیب غایت مهم و لابد بر وظیفهٔ عسکری اولدیغنی تقدیر ایلدیکی ایچون براز استراحتدن صوکره عسکرینه ینه ایلری امرینی ویردی . قرق‌کلیسادن چکیلن ترك عسکری تعقیبه باشلاندی . فقط محمود مختار قرق‌کلیسا هزیمتندن صوکره ، پدری صدر اعظم مختار پاشایه چکمش اولدیغی

---

[*] غوسپودین لهسیچقوفك ترك قومشولنی عرض ومال دشمنی حیدودلقله اتهام ایدیشنده شایان دقت بولورز . والبته بونی هیچ بر تورك قبول ایتمز .

[**] غوسپودین لهسیچقوف بورادن اشاغی سطرلرده محمود مختار پاشایی‌ده عسکردن اول قاچمشدی کبی غایت بیاغی تزییفلرله کوچولتمك ایستیور . بتون دنیا محررلرینك حیران اولدیغی بومشهور ترك قوماندانی حقنده بتون وقایعی کوزیله کورن آوروپا مؤلفلری بیله مقام تقدیرده سویله‌یه‌جك سوز بولامایورلرکن غوسپودین لهسیچقوفك بوکا دائر یازمش اولدیغی سطرلری ترجمه ومطالعه‌یی‌ده عبث کوردك اوسطرلری بزده چیزدك .

تلغرافده عسكرينك عثمانلى تاريخنه سورمش اولديغى لكه‌يى سيله‌جك تدابير اتخاذ ايلمش اولديغى بيلديرمكدن كندينى آلامايوردى . [*]

*
* *

غوسپودين لهسيچقوف بالاده‌كى افاده‌سنى متعاقب تورك عسكرينى تزييفده دوام ايله : (بو تورك دوشيره‌لرينك غير مسبوق اولان هزيمت واقعه‌لرى ، آنلرك طوغوشده‌كى بارباراقلرينه وجبهالتلرينه عطف ايديلور . عينى زمانده تورك اردوسى مأيوس اشخاصدن مرتب اولديغى هيچ بر وقت اونودلمليدر . اويله مأيوس اشخاص كه سنه‌لرجه طوغدقلرى أولرينه چولق چوجقلرى ياننه كيتمه‌مشلردر . تورك عسكرى وقتيله كيرالمش عسكره بكزه‌يور . وطن ايچون أولمكه دكل برشى بيلميه‌رك قيون سوريسى كبى أولمكه كيديوردى . وطنپرورلك روحندن بو عسكر محرا ايدى . آنلرك جانلرى وطنپرورلك مقدساتندن دها قيمتلى اولمشدى) ديور . دها بعض اسنادات غيرلايقه‌ده بولونيور .

*
* *

قرق‌كليسا ناصل سقوط

ايتدى ؟

قرق‌كليسانك دها اكمال ايدلمه‌مش وفقط اوزون برمدتله مدافعه ايچون و حتى بيوك چاپده طوپلره قارشى محتمل استحكاملرى فن حربك صوك مفروضات و كشفياتنه كوره ترتيب ايدلمش اولوب اوزون مدت تخريبات اجرا ايدلدكجه ضبط وتسخير غير قابل عد ايديليوردى . تسليحاتى ١٠٠ طوپدن عبارتدى .

بونك خارجنده شهر ايكى قاتلى كوچك طابيه‌لرله قوشادلمش خندكلر ، بلوق هاوزلر ، صحرا طوپلرى ايله مجهز طابيه‌لر ، الك

---

[*] نته‌كيم‌ده اويله اولدى . قرق‌كليسا ، بيكارحصار هزيمتلرندن صوكره چتالجه مدافعه‌سنك روحنى تشكيل ايتمش اولان محمود مختار پاشا ، ايكى دفعه يارەلنديكى حالده عسكرلكنك شرفنى محافظه‌يه موفق اولمش چتالجه مدافعه‌سى تاريخ حربده مهم برشرف براقمشدر .

نهایتده قلعه اطرافی پیاده موضعلری ایله صارلمش ایدی .

پورت آرتوره قارشی ژاپون هجوملرینی آکیران انسان طالغه‌لری جسارتله قرق‌کلیسا اوزرینه آتیلدی [*] بو هجوم قاصرغه‌روزکاری دکل، تورك مدافعه‌سنی پارچالایان بر آتش ، بلغار عسکرینك کوکسلری ایدی .

قرق‌کلیسایی ضبط ایچون اوچ کون اوچ کیجه بلا فاصله حرب ایدلدی . مجرم ایدز بلغار اردوسنك اقتحامنه مجبور اولدیغی مشکلات آراسنده یوللرك مفقودیتی دخی موجود ایدی . قرق‌کلیسانك بلغارستانله مخابراتی یوق هوالك فنالغی یوزندن دها زیاده کچیلمز بر حاله کلمش اولان باتیقالردن (کچی یولی) یورومك اقتضا ایدییوردی . فقط بلغار عسکری کبی یوروین بر عسکره بوکبی مانعه‌لر فتور کتورمز جنرال رادقودیمتریف قوماندا‌سنده بولونان درت فرقه عسکر کلیتلی بر حرکت قولی تشکیل ایدییوردی . هر بر عسکرك بر قاچ کون ایچون یه‌جکی و فیشنکی اوزرنده ایدی . بناءً علیه بلغار اردوسی ایچون یاعلی‌العجله خصمی مغلوب ایدوب مظفر اولمق ، و یاخود ده کرویه چکیلمك اقتضا ایدییوردی .

بتون خط بوینجه هجوم بلا فاصله دوامی ودهشتلی ایدی . برنجی خط مدافعه‌یه درحال حاکم اولونمش ایدی .

هجوم یکدیکدیکنی تعقیب ایتدی تورکلر برنجی خطدن چکیلیر چکیلمز همان ایکنجی خط اوزرینه هجوم یاپیلیوردی . بیوك چاپده اولان تورك طوپلرینك آتش آلمش اولدقلری استحکاملردن بلغارلری طرد و اخراج ایده‌میوردی . سونکو هجوملری بالخاصه کیجه اجرا ایدیلیوردی . آیاقلرنده‌کی چاریقلرك یاردمیله بلغار عسکری کیجه سسزجه استحکامات ایچروسنه آتیلیورلردی . غایت اوسته‌لقله‌یاپیلمش اولان تل‌اورکولری بلغارلر ناصل کچیورلردی ؟ بو ، محیرالعقولدر .

---

[*] قرق‌کلیسا استحکاماتی حقنده‌کی معلوماتنده مؤلفك براز حسیاتمانه‌یه قاپیله‌رق فضله مبالغه‌یه قاپیلمش اولدیغی بدیهیدر . قرق‌کلیسا بعض بلغار مؤلفلرك ادعاسی وجهله اویله غایت واسع وقوتلی وسائط مدافعه ایله مجهز اولمادیغی بالاخره کرکی کبی ثابت اولمشدر .

بوطبيعى وبيوك استحكاماته صوك وعادتاشايان حيرت برصورتده هجوم واقع اوليوردى . بوهجوم برانسان طالغه‌سى ايدى. بيكارله انساندن تشكل ايتمش برطاشقين صحنه، انساندن برطوفان ايدى . بوحربده كورولديكه أل بومبالرينك پك بيوك تأثيرى كورولمشدر. تورك طوپلرى بوطوفان اوزرينه آتشلر ياغدیروب بوشلقلر آچيور ، فقط بوبوللر درحال قاپانيور، وايلرولمك دوام ايديوردى . استحكامات پروژكتورلرينك سونمش اولمسى ، قاراكلق كيجه‌لرك تقربنى تصوير ايديوردى .

أركنه صوبى جهتندن كلمسى مأمول ناكهانى تورك قوۀ امداديه‌سنه مانع اولمق اوزره كليتلى بلغار سواريسى جنوب جهتنه طوغرى حركت ايديورلردى . قره‌دكز ساحلنده واسيليقوس وكوچك طرنوه‌جغك ضبطى ، صاغ جناح قورونه‌رق ادرنه‌نك صول جناحندن صارلمه‌سنى تأمين ايتدى . هرحالده بو كافى دكلدى . چونكه اوايكى كون بر فرقه تورك عسكرى ادرنه‌دن قرق كليسايه معاونت ايچون برخروج ياپمق، قرق كليسايه يتيشمك ايسته‌دى . بوفرقه محاصر اردوينى كيجه اميدسز برقمق ايچون اوكا‌دن صوكره خروج ياپدى . فقط ادرنه اوزرنده بيك مترو يوكسكده طيران ايدن بربلغار طياره‌جيسى مذكور فرقه‌نك حركاتنى كشف وقيد ايتدى . بوفرقه‌يى قارشولامق اوزره بربلغار فرقه‌سى (يكيجه كوى) اطرافنده‌كى تكه دره‌سنه يرلشدى . تورك فرقه‌سى عادتا پوصويه دوشورولدى وقسماً محو ايدلدى . ديكر قسمى پريشان اولوب داغلدى .

پريشان اولان بوتورك فرقه‌سى تكميل طوپلرينى استعماله وقت بولامقسزين تكه دره‌سى اوكنده براقدى . بو طوپلر غايت اعلا و بتون بتونه يكى ايديلر. صانكه هنوز فابريقه‌دن چيقمشديلر. بلغارلر درحال قاچمش اولان تورك طوپجيلرينك موضعلرينى طوتديلر .

خلاصه بلغارلر قرق كليسانك ضبطى ايچون هردرلو فداكارانى سرعتله اجرا ايتديلر . براز تأخر و تأنى كنديلرى ايچون مضر اوله‌جغنى بيليورلردى . قرق كليسايه حاكم اولمق ايچون اون كون

حساب ایتمشدیلر . فقط یدی کونده موفقیت حصول بولدی . قرق کالیسا
سونکو هجوملریله ضبط ایدلدی .

بر بلوك استحکامانك سونکو هجوملری ایله ضبط وتسخیرندن حاصل
اولان مسروریتلرینی بلغارلر توصیفدن عاجزدرلر . بو صورتله ژاپونیالیلرده ایلك دفعه پورت آرتوره حاکم اولمشدیلر . فقط اونلرك
قارشوسنده بدلاچینلیلر بولونیوردی . عینی هجومی پورت آرتوره روسلره
قارشی یاپدقلری زمان موفقیتك نه قدر پهالی یه مال اولدیغنی آکلادیلر .
قرق کلیساده ایسه بلغارلر ، مدافعه ده بتون دنیانك تقدیرلرله آکدیغی
ترك عسکری قارشوسنده ایدیلر . غلادستونك دیدیکی کبی چوروموش ،
قوقمش اولان عثمانلی امپراطورلغندن هرشی محو اولمش ایدی . خسته
آدمك صوکره اولودر ، ویاخود اجلی یقیندر .

قرق کلیسانك محافظ عسکری (٤٠٠٠٠) کشیلك [*] بر قوت
ایدی . بوکلیتلی قوتك قرق کلیسادن ناصل دفع واخراج ایدلدیکنه بر
درلو عقل ایردیریله میور . بوراده کی تورك قوتی بر بوزویش یا پمغی
دوشونه مشدر . یالکز صوك هجومده بر قاچ ساعت اول ایکی کردسواری
آلایی بلغارلرك محاصره سنی کسمك و بو صورتله پیاده یه یول آچمق
اوزره هجومه آتیلدیلر . فقط بر بلغار سواری آلایی بونلری جبهه دن
اوردی . اونلرده مغلوب ایدیلوب مجبور رجعت اولدیلر . بوراده
شایان حیرت بر سواری چارپیشمه سی اولدی . انسان وبارکیر جسدلری
یرلرده ییغینلر تشکیل ایدییوردی . بو صره ده بلغار سواریسی بر تورك
پیاده آلاینك خروج ایچون یول آرادیغنی کورور کورمز درحال اوزرینه
آتیلدی ، و بو آلایی پریشان ایتدی .

قرق کلیساده انسان قالمامش ، هرکس قاچمش اولدیغی ایچون لوازم

---

[*] مؤلفك بوراده بر از مبالغه سی مشهود اولیور . صوك ایستاتستیقلره کوره
قرق کلیسا محاربه سنده تورك عسکرینك ٢٥ الی ٣٠ بیك کشیدن فضله اولمادیغی
و بو قوتك قسم اعظمنی ده افراد ردیفه تشکیل ایلدیکی تحقق ایتمشدر . یوزیکرمی
بیك کشی یه قریب بر قوتله هجومه اوغرایوب مغلوب اولان تورك قوتی بو قوت ایدی .

حربیه وارزاقجه بیوك نوقصان اولمسی اقتضا ایدییوردی . برعمومی فقدان حس ایدیلیوردی . بونك دلیلی ایسه تورك طوپلرینك عدم انتظامی ایدی . اویله قورقونج استحکاماتك بویله آزکونده سقوطنه سبب ، لوازم ومهماتك فقدانی ایدی . بونکله برابر اك مهم فقدان ، معنویاتك ده ترکلرده هزیمته اوغرامش ، اونلرك قورقمش بولونمه لری ایدی . عینی زمانده دها مهم وعسکرلکده اساس روح تشکیل ایدن فقدان ، تورك اردوسنده دیسیپلین (نظام اساسی) شدتی بولونمایشی ایدی .

چار فردیناند بلغارلرك قرق کلیسا مظفریتی خبرینی ایسویلی ده (جسر مصطفی پاشایه بلغارلرك ایلك یکی قویدقلری اسمدر .) خبر آلدی . چار صوك درجه مسرور و شادان اولدی . قرق کلیسا مظفریتی بلغارستانده ترکلرك برچوق یورمك صیقندیلرینه راحتلك بخش ایلدی . هرنه قدر بویورك اوزکوتیسی بلغارستانده اعتراف ایدلمیورسه ده هرحالده موجود ایدی . قرق کلیسا مظفریتی قازانمق بلغارلر ایچون شرط اعظم ایدی . بوکا انتظار بلغار روحی ایچون غایت قهرلی ایدی . آرتق بو خبر کلیر کلمز بلغار ملتنك شادمانیسنه پایان اولامازدی . بتون بلغارستان کلیسالرنده چالنان چاکار و یاپیلان دعالر ، رسم ظفرلر هپ بوکا ایلدی . رئیس نظار کشوف مظفریت خبرینی تلفونله اخذ وتلقی ایتدی .

قرق کلیسانك سقوطی بلغار متفرق قوتلرینك ادرنه قارشوسنه تحشیدینه مساعد اولدی . بوندن صوکره آکلاشیلیوردی که آرتق ادرنه سقوطه تکومدر . غایت آراستراحتدن صوکره قرق کلیساده مظفر اولان عسکر ادرنه یه دوندی . ادرنه اطرافنده کی قلعه دیکه جك طوپ مواضعی ، محاصره خطلری درحال تشکیله باشلاندی . مریج ایله آردانك کیردیکی یرلرده شهره حاکم اولان وطوپلره تخصیص ایدیلان تپه لر بلغارلر طرفندن ضبط ایدلمشاردی .

قواقلی کوی جوارنده کی محاربه

لوله بورغاز اوکلرنده یاره لنمش بر بلغار سواری ضابطی قرق کلیسا محاربه سنی بکا بروجه زیر نقل ایتدی ؛

[بن بالذات قرق کلیسانك جنوب غربیده‌نده بولونان قواقلی محاربه‌سنه اشتراك ایتدم ، محاربه‌یی عیناً مشاهده ایلدم . تشرین اول اونبرنجی کونی جنرال دیمتریه‌فك اردوسی آرتق قرق کلیسایی ضبط ایتمشدی . فقط بزم بوندن معلوماتمز یوقدی . چونکه بلغار اردوسی غیر منتظم برصورتده فرار ایتمکده اولان دشمنی تعقیب ایدییوردی بلغار سواریسی اوکون آزایدی . امداد صوکره‌دن یتیشمش ایدی . بلغار پیاده‌لری ایسه ترکلره درت کونلك برمحاربه‌دن صوکره غایت یورغون دوشمشلردی . بزم سواری فرقه‌سی ، قواقلی قریه‌سی قربنده برتورك پیاده آلایی بولوندیغنی خبر آلدی . فرقه قوماندانی ایکی آلایك مترالیوزلرینك بوتورك آلایی جبهه‌سنه آتش آچمه‌لرینی امر ایتدی . مذکور آلای بو آتش اوزرینه درحال اورماندن طیشاری چیقدی . دشمنی اولجه مترالیوزله ایپجه دوکدکدن صوکره قوماندان سواری فرقه‌منك تورکلر اوزرینه هجومنی امر ایتدی . بوراده دهشتلی برسونکو محاربه‌سی اولدی .

یر بطاق وچامورلی ایدی ، متمادیاً یاغمور یاغیوردی . بارکیرلر چاموردن بطاقدن ممکن دکل یورویه‌میوردی . بوکوچلکلرلك هیچ برینه باقمایه‌رق بلغار سواریسی مأیوسانه ینه هجومه آتیلدی . صوکره‌دن آکلاشیلدیکه بویالکز برتورك آلایی دکل برتورك فرقهٔ عسکریه‌سی ایدی . رجعته باشلایان ترك قوتلری بوراده طوپلانیوردی .

بوفرقه بلغار سواریسی اوزرینه بلا فاصله نوبت آتشی ایدییوردی . بلغار سواریسی برازکری‌یه چکیلدی ، ایکی بچفه آیرلدی بلغار پیاده‌سنه یول آچدی پیاده‌سیله برابر باشلایان بلغار سواری هجومندن صوکره ترکلر ینه رجعته باشلادی . فقط سواری هجومز تورکلرك منتظماً رجعتنه مانع اولدی . بومحاربه‌ده الك زیاده بارکیرلرمز یاره‌لندیلر . بوهجوممزده یالکز مترالیوز آتشیله ۹۰۰ تورك تلف ایتدك (۱۳۰) ده أسیر آلدق .]

*
* *

قرق کلیسا اوکنده‌کی محاربه

بوکون قرق کلیسا اوکنده یاره‌لنمشلرله کوروشدم . بونلر ایکی طانیدیغم ـ بری محکمه رئیسلرندن . دیکری سیغورطه شرکتی مأموری در ـ احتیاط ضابطی ایدی . صوفیه بیوك حربیه مکتبینك مختلف اوطه‌لرینه یرلشدیرلمشلردی ، بونلرك افاده‌لرینه کوره قتلعه وصف ایدلمز درجه‌ده ایدی . بری شو سوزلری سویلدی :

[بلافاصله اوزریمزه آتش یاغدیرمقده اولان تورك طوپلرینك یرلشمش اولدیغی غرانیت طاشلرندن انشا ایدلمش قلعه‌لر اوزرینه هجوم ایتمکلکمز لازم ایدی . بلغار عسکرینه موقع مساعد دکلدی . ۷ تشرین اول پازار کونی بلغار

پیاده‌سی استحکام هجومنه خط تشکیل ایتدیکی صره‌ده استحکاماتدن دهشتلی آتش باشلادی . استحکامات جوارنده‌کی باغلقلره قازیلمش آوجی خندقلرینه یرلشدیرلمش باشی بوزوقلر وکوردلر عسکردن دها حرارتلی دوکوشیورلردی . برنجی هجومدن صوکره بز استحکاماتك جهنمی آتشی تأثیری وتعقیبی تحتنده رجعت ایتدك . صحیه مأمورلری محاربه میداننده‌کی یاره‌لیلری طوپلامغه داغیلدیلر . بالذات بوصحیه مأمورلری‌ده‌بك دهشتلی مشاهداتده بولوندقلرینی سویلدیلر . اقشام اوزری بزهجومی تأخیر ایتدك . قاراكلق باصنجه سرعتله ایلرویه حرکت ایتدك . فقط بز استحکاماتك قوتلی الکتریق ضیاسی آلتنده آچیقده بولونیور وکوریلیورایدك ، بوصورتله رجعته مجبور ایدك .

اوچنجی هجومی‌ده یاپدق . وضعیته بز بلغار عسکری حاکم اولدق . باغلقده‌کی مواضعی کوکس کوکسه سونکو محاربه‌سی یاپه‌رق ضبط ایتدك . هرایکی طرفدن بیچاقلر ، تفنکلر ، سونکولر ، یاتاغانلر ، یومروقلر ، غرتلاقلاشمه‌لر ، وسائط مجادله‌نك کافه‌سی استعمال ایدلدی . میدان محاربه‌ده دیشله ایصیرلمش ، طیرناقلر ، اللرله بوغولمش ، یاتاغان بیچاقلر ایله کسیلمش انسان جسدلری هپ کورونیوردی .

تشرین اولك ٨ نجی پازار ایرتسی کونی قرق کلیسا باغلقلرنده‌کی طابیه‌لر بلغار عسکرینك النه کچمش ، اورادن استحکاماته هجومه باشلانمش ایدی .

بربرینی تعقیب ایدن جسارتلی هجوملریمز تورکلر طرفندن دفع ایدلدی . نهایت سونکو هجومنه باشلادق . بوصوك جسارتمزدن صوکره‌درکه تورکلر خوفه دوشدیلر ، رجعته باشلادیلر . هجوملریمزده کیجه‌وقتی دخی دوام ایتدك . استحکاماتدن طوتیلان الکتریق ضیالری قوللریمزی بیله میدانه چیقاریوردی . فقط نه بوضیالر ، نه‌ده طوپ آتشلری بزی منعه مقتدر اوله‌میوردی . بومدهش حرب چهارشنبه کوننه تشرین اول اوننه قدر دوام ایتدی . چهارشنبه کونی اقشام کیجه وقتی صاعقه‌یی آکدیران « اورا » صدالریمز طوپ ، تفنك ، مترالیوز کورولتیلرینه قاریشمش ، برقاچ دقیقه صوکره اوچ استحکامه حاکم اولمشدق . کوکس کوکسه محاربه باشلامش ، تورکلر سلاحلرینی آتوب آرتق قاچیورلر ، ضایعاتلری پك چوق ایدی . خرستیان عثمانلی عسکرلری هپ تسلیم اولیورلردی . بونلردن برقسمی قصبه‌یه چکیلمش بزی سوقاقلرده بکلیورلردی . بلغار طوپلری استرداد ایدیلن تپه‌لره واستحکاملره یرلشدیرلمش ایدی . ینه دهشتلی آتش باشلامش ، براز دها تورك مدافعه‌سندن کچدکدن صوکره ١٦ و١٧ نومرولی استحکاملری تسلیم آلمشدق . داخل استحکاملری ایله قصبه‌نك ضبطی بزه قالدی . بلاتوقف بزم طوپلر قصبه‌یی واستحکاماتی بومباردمان ایله بلغار پیاده‌سنك ایلروله‌مسنی حمایه ایدییوردی . بویکی محاربه پك مأیوسانه وپك قانلی ایدی . تشرین اول اون برنجی پنجشنبه کونی علی الصباح ساعت اونده بلغار پیاده‌سی قرق کلیسا قصبه‌سنه اوچ قولدن کیرییوردی ، آرتق قرق کلیسا سقوط ایتمشدر .]

ماكدونيالى برضابط نه ديمش

قرق كليسا سقوطى ومحاربه سى حقنده برده ماكدونيالى ضابطله قونوشدم . بوضابطك زيرده كى افاده سنى ده عيناً نقل ايتمه دن كندىمى آلامايه جغم . بوماكدونيه لى ديبوردى :

[بن اسكى ماكدونياليم . بن وتمامقاتم توركلرك انواع وحشتنى وظلمنى چكميشز ايشته اوتوركلر اوزرينه دركه بوكون برآنده حاكم اولدق ، واونلرى اردومزله قوواليورز . .

بوصوك حادثه يه باقدقجه كوزلريمه اينانمايه جغم كليور . عجبا رؤيا اولاسون ديبوردم . بوزلرله تورك ضابطنك فرارينى كورديكم زمان (عجبا بش عصردن برى بزه حكم ايدن توركلر ينه بوتوركلرميدى ديدم ؟) اوندن صوكره مدنيته يول آچمقلغمز ايچون بزى بويله برحربه سوق ايدن مقدراتى تقديس ايتدم . شمدى آكلادمكه بز بلغار ملتى حقوقمزى دنيايه طانيده جغز .

طرنوه جق ضبط ايدلدكدن صوكره بلغار اردوسنك صول جناحى قرق كليسايه طوغرى حركت ايتدى . بلغار اردوسى كوچك محاربه لرينى موفقيتله كچيرك تورك عسكرينى اوته يه برويه طاغيلمش اقسامنى پوسكورديوردى . تشرين اول طقوزنجى صالى كونى اقشامى بلغارلر توركلرك ايلك خط حربى اوزرينه فيرلاديلر . محاربه بتون كيجه دوام ايتدى . بلغارلر صونكو هجومى ايله توركلرى خابه لرندن اخراج ايتديلر ، توركلر اوكنده سپر تشكيل ايدن تل اوركولرى كسديلر . ايشته بوراده محيرالعقول برمجادله ايله تورك استحكاماتنه داخل اولديلر چهارشنبه كونى ياغمور شدتله ياغيوردى . شدتلى برده روزكار واردى . بونكله برابر بلغارلر برنجى تورك استحكاماتنه هجوم ايديبورلردى . قرق كليسايه چيقمش اولان برتورك قولنه ناكهانى اوله رق تصادف ايلدى ، ودهشتلى برمحاربه باشلادى ، محاربه بتون كون دوام ايتدى .

قاراكلق باصديغى زمان بلغارلر آرتق استحكامات سورلرى آلتنده بولونيوردى . عموم خطلردن كرى سورولمش اولان توركلر برچوق ياره لى وتلفاتنى ، طوپلرينى ترك ايله قرق كليسا قصبه سنه كيرمشلردى . بواثناده برقاچ ايلرى قره قول مفرزه مز تورك موضعلرينى شمندوفر طرفندن صارمغه وادرنه ايله اولان شمندوفر تلغراف وتلفون مناسباتنى قطع ايتمكه موفق اولمشلردى .

اوكيجه سكونتله كچدى . يالكز برقاچ كوچك مصادمات اولدى . ايرتسى كون توركلر برخروج تجربه سنده بولونديلر ، فقط درحال كرى پوسكورتلديلر . تورك طوپلرى حقيقةً آتش قوصيوردى ، فقط كندى مواضعنه كوزلجه يرلشمش اولان بلغارلره پك آز ضرر ويره بيليوردى .

ايكى ساعت محاربه دن صوكره سكونت حاصل اولدى . بلغارلر موضعلرنده

یکی ایلرو حرکته مهیا بولونیورلردی . ایشته تمام بوصره تورکلرك قرق‌کلیسایی تخلیه
ایله جنوبه طوغری چکیلمکده اولدقلرینی بلغار قوماندانی خبر آلدی . کنیش برخط
تشکیل ایتمش اولان بلغار اقسامی عثمانجق قریه‌سی یولی واسطه‌سیله قرق‌کلیسا ایچون
حرکت ایتدیرلدیلر . عینی زمانده دیکر برقسم بلغار عسکری استحکاماتك غرب
جهتندن دولاشوب هیچ کیمسه کندیلرینی کورمیه‌رك بوقلوجه دره ایله قرق‌کلیسانك
یکی محله قریه‌سی یانده‌کی بابااسکی یولنی طوتمغه کیتدیلر .

بلغارلرك تخمینی شوایدی : قرق‌کلیسایی تورکلرك تخلیه‌دن مقصدی بلغارلری
آلداتمق ایدی . تورکلرك مقصدی ، قرق‌کلیسانك ٥٥ کیلومترو قدر دها جنوب
جهتنده ، بالخاصه بابااسکی ولوله بورغازده ایکنجی برخط مدافعه تشکیل ایتمش اولان
تورك فرقه‌لری ایله بلغارلری قارشولاشدیرمق ایدی . بلغارلرك تخمینی طوغری
چیقدی . حقیقتاً قرق‌کلیسایی تخلیه ایدن تورك فرقه‌لری بابااسکی‌یه ولوله بورغازه چکیلدیلر .

بلغارلر تورك فرقه‌لرینه قرق‌کلیسایی تخلیه ایتمه‌لری ایچون بالالتزام وقت ویردیلر .
تورکلر قرق‌کلیسادن خیلی چکیلدکدن صوکرا بلغارلر آنلره یتیشدیلر وسونکو هجومی یاپدیلر
بوغیرمأمول هجوم تورکلرده خوف وتلاش اویاندیردی . تورکلر شرقه ، بیکارحصاره
طوغری رجعته آتیلدیلر . فقط ینه بلغارلر طرفندن تعقیب ایدیلیوردیلر .

عینی زمانده بلغار اردوسنك باشلوجه قوتی قرق‌کلیسایه داخل اولدی ، اوزمان
قرق‌کلیساده برتورك عسکری بیله یوقدی .

قرق‌کلیسا سقوطنك اك مهم نتیجه‌سی اوراده‌کی تورك عسکرینك ادرنه‌یه
یاردمدن اسقاط ایدیله‌رك چورلی‌یه طوغری مجبور رجعت اولمه‌سیدر .]

***

کوکجه‌لی قریه‌سی جوارنده‌کی محاربه

کوکجه‌لی قریه‌سی جوارنده تورکلر خاصه طوپچی سریع آتشلی
بطاریه‌لرندن بربطاریه‌یی غایت کوزل برمدافعه موقعنه یرلشدیرمشلردی .
بوبطاریه بلغارلره قارشی شراپنل یاغدیریوردی . بلغارلر بالخاصه بو
بطاریه‌یی محو ایتمك هوسنه دوشمشلردی . چونکه بوبطاریه بیوك ضررلر
ویریوردی . شراپنل یغموری آتنده بلغارلر بوبطاریه یاننه قدر صوقولمغه
موفق اولدیلر . بطاریه افرادی بالطبع قسماً محو ایدلدی . قسماً فرار ایلدی .

بطاریه اله کچدکدن صوکره قیمتدار ضابط ساعتلری ، مکمل دوربینلر
براقیلمش اولمسندن ، بوبطاریه‌نك منتخب ، متفنن طوپچی ضابطلرندن
مرتب اولدیغی آکلاشیلمش ، وبوبطاریه اوزرنده تورکلرك بیوك امیدلری
وارمش .

بر بالمار بلوك قوماندانی شو بطاریه‌یی أله كچیرمك و مرتباتنی محوه موفق اولمغی سونگیدن طوپارك بری اوزرینه بینمش . فقط او آن‌ده یتیشن بر تورك قورشونی كندوسنی یره سرمشدر .

*
**

یوزباشی زابرانسكی

« میر » غزته‌سنك اوكونكی نسخه‌سندن :

[بو یوزباشی قرق كلیساده بالذات محاربه‌اورته‌سنده بولونیور . توركلر رجعته باشلایور . بر استحكام تخریب ایدیلیور . ترامپتلرك كوروولتوسی ، موسیقه‌لرك و اوراصه‌لرینك دهشتی آراسنده طابورلر سونكو اوزرنده حركت ایدییور . ایشته بویله بر صره‌ده یوزباشی زابرانسكی هجومه باشلامق اوزره امر آلمشدر .

زابرانسكی برنشانجی طابورینك باشنده اولدیغی حالده حركتله بایراغینی سورییور . درحال بر تورك كولله‌سی آتشندن بایراغینك باشی پارچه‌لنه‌رك یره سریلیور . زابرانسكی قالقیور ، قیلنجنی طوپلایور ، رووه‌لووری ألنده عسكرینه یتیشمك اوزره قوشیور .

زابرانسكی غایت كوجلكله و مأیوسانه بر قوت و قدرت كوسترەرك موقعنی طوتیور ! فقط دهشتلر ایچنده طوتونیور ! بر تورك مترالیوزینك نوبت آتشی زابرانسكی و عسكرینك اوزرینه یاغیور . یوزباشی زابرانسكی بردنبره دیزلری اوزرینه چوكیور . جسدینك بلدن آشاغیسی پارصال كبی وجودی اوزرنده صالالانمغه باشلایور . قالقمق ایسته‌یور . صداسنی چیقارامیور . جنرال مازغریتك فولو آنغ جوارنده یاپدیغی كبی بلغار عسكرینك هدفی اولان استحكامی پارمغیله كوستره‌بیلیور . یاره‌سنی كندی مندیلی ایله صیقه‌رق ینه قوشیور .

قانلی قیلنجی ألنده ، استحكامه برنجی اوله‌رق یتیشمك ایسته‌یور . فقط خایر ! بر تورك قورشونی كوكسنه اصابتله آرتق یره سریلیور .

زابرانسكی یره دوشیوركن اوررا صدالری بلغارلرك مظفریتنی كندیسنه ایصال ایدییور . تورك سونكولرندن مصنع بر تسكره اوزرینه ، قانلر ایچنده یاتیریلیور . خسته‌خانه‌یه نقل ایدیلیور ، فقط مظفر اولدیغی حالده كوتوریلیور ..]

بر روس مخابری نه‌دیمش !

قرق كلیسا سقوطی كونی روس مخابرلرندن بری شو سطرلری یازییوردی :

[اوته‌بری محاربه میدانینی طولاشدم . توركلرك مدافعه موقعلری غایت مكمل و قوتلی ایمش . بو موقعلر پلونه‌یانه‌ده‌كی یشیل اورمانلره بكزییور ، دشمن جهتنه حاكم بولونیور . موقع مستحكمده ایكی تپه وار . طابیه‌لر اوچ درت قاتلی انشا ایدلمش . طوپلر كوزل تنظیم ایدلمش . مسافه‌لر كوزل مساحه ایدلمش .

طابيه‌لر ايچندن كچديككمده كاليتلى طوپلرك مرمیلرينه بتون قووتيله مقاومت ايده‌میه‌جك قدر ضعيف اولديغنى كوردم. قوللانيلمش شرپنللرك قووانلرينى بولدم . بونلر كوسترييورلردى كه بوراده غايت جدى واوزون محاربه‌لر اولمشدر . بعض يرلرده آتيلمش شرپنللر ، يوزلرله كولله‌لر كبى ييغينلر تشكيل ايلمش . بالخاصه بلغار طوپلرينك صحت انداختى ، طابيه‌لرده آچيلمش رخنه‌لردن آكلاشيليور . بو رخنه‌لر وحفره‌لر طابيه‌لردن اوچر دردر آديمدن اوزاقده كلمدرلر .

برطابيه تلف اولمش انسان ايله مالى ايدى . بونلر صره ايله ياتيورلردى . براز اوته‌ده برضابط وكيلى جسدى ياتيوردى . برازدها اوته‌ده ينه برضابط ايكله‌يوردى .

بلغار ضابطلرى بكا ديديلركه : (طابيه ايچنده‌كى انسانلرك وضعيتنى كتب حربيه‌يه نظراً تتبع ومطالعه ايچون بوجسدلرى كورمليدر .)

تصويرى موجب خلجاندى . ديكر طرفده برتورك بطاريه‌سى طورييوردى ، اطرافنده بالكه قرق حفره‌دن آشاغى حفره يوقدى . قيرلمش كولله صنديقلرى ، بعضيلرنده كولله‌لر ، يرلره سريلمش انسان وباركير جسدلرى طولو ايدى . بلغار عسكرنده وضابطاننده عمومى برسرور وشادمانى حكمفرما ايدى . بربلغار فرقه قومندانى بكا شو سوزلرى سويلدى : (صرب بلغار محاربه‌سنده‌ده قومندان ايدم . بن اووقت بلغار عسكرينك صربلر اوزرينه اجرا ايتديكى جسارتلى هجوملرى كوزلرمله كوردم . اووقت عجبا بوجسارت باقى قاله‌جقمى ديمشدم . شمدى قانع اولدمكه بوجسارت اوالكندن فضله‌در .]

*
* *

مؤلف غوستپودين له‌سيچقوفك بالاده‌كى فقره‌دن صوكره اثناى حربده توركلرك برطاقم وحشتلر ارتكابندن بحث ايدييوركه بواسنادلرى بزتاريخك حكمنه براقيرز . كيم وحشت ارتكاب ايتمش ، كيم نه فنالق ياپمش بو آجى حقيقتى، برنظر معنوى تاريخ واردركه اوتماميله كورمشدر ؛ بوحاكم اعدل اوكنده له‌سيچقوفلرك ، يوق بيلمم نه‌اوفلرك اسنادلرى شبهه‌سز دومده قولاق كبى قاليرلر . .

بالقان محارباتی خاطراتندن :

سلانیك ناصل دوشدی ؟

اجنبی حرب مخابری استخباراتیله جنرال طودوروفك راپورلرینه
مستنداً یازلمش !

محرری ایوان لەسیچقوف — مترجمی : ح . صدق

جلد ۱ — جزؤ ٤

۱۹۱۳ آغستوس ۱

بلغارجەسندن عیناً ترجمه ایدلمشدر

فلبەدە بالقان مطبعەسندە طبع اولونمشدر .
Печатница „Балканъ“ Пловдивъ

افادهٔ مترجم

بلغارجه‌سندن عیناً ترجمه‌دن مقصد آشکاردر . ملتلر یالکز کندی لهنده کندی منافعنی مدح و مدافعه ایدن آثاری دکل ، کندی علیهنده ، کندی هزیمتلری اسبابنی مصور اغیار اثرلرینی‌ده خاطرهٔ عبرت و انتباهنه نقش ایتمه‌لیدر. بلغارستان محرر عسکریسی له‌سیچقوفك « سلانیك ناصل دوشدی » رساله‌سنی عیناً ترجمه ایله انظار امته وضع ایلمکدن مقصدده بودر .

بلغار عسکرینك سلانیکه طوغری حرکتی

شمالدن بلغارلر ، جنوبدن یونانلیلر عینی زمانده سلانیك اوزرینه یورودیلر . بوراده بلغارعسکرینك سلانیك اوزرینهاولان یورویشنه دائر ایضاحات ویره‌جکز .

بلغار عسکری برصرب فرقه‌سیله برلشه‌رك کوستندیل حدودینه فریت قادین کوپریسندن چکیلدیلر . شوخط حرکتله سلانیکه توجه ایدن بلغار یدنجی ریلا فرقه‌سی اولجه جنرال استاپانوویچك قوماندا - سنده‌کی صرب (تیموق) فرقه‌سنه اشتراك واکری پالانقه‌ده بولونان صرب قوهٔ عسکریه‌سنك صول جناحنی تقویه‌یه و (مه‌هومیا) یه‌حلولی مقرر جنرال (قوواچف) قرمانداسنده‌کی طراکیا فرقه‌سنك صاغ جناحنه معاونته شتاب ایلمشدر .

محاربه‌نك بدایتی عد اولونان ٥ تشرین اولده جنرال کورکیفك اوچنجی قول اردوسی (باراقوه) قریه‌سنی ضبط وجمعهٔ بالا قربنده شدتلی محاربه ایتمشدر . بوصوك محاربه‌ده ردیف ملازم ثانی (زمپاروف) آغیر صورتده مجروح ومؤخراً وفات ایتمش ، ٣٨ نفر تلف اولوب تخمیناً یوز کشی‌ده یاره‌لنمشدر .

جنرال کورکیفك اردوسی دها ایلك مصادمه‌ده دشمنی (یعنی تورکلری) الك مهم موقعلردن دفعله جمعهٔ بالایی ضبط وترکلرك سریع آتشلی درت‌طوپنی آلمشدر . بوصره‌ده ایکنجی‌قول اردونك (چاروه) قریه‌سنه داخل اولمسی لازمکلیوردی . ایشته بوقول اردودها برنجی کونی وظیفه‌سنی موفقیتله اکمال‌ایتدی . حدود بوینده تورکلرله کوچك مصادماتدن صوکره بوقول اردو حربك دها برنجی کونی چاروه

قريه‌سنه كيردى . بو كوچك مصادمه‌لرده بلغارلر يالكز يدى نفر يارەلى ويردى .

شايان قيددركه بورادە توركلرك (١٥٠٠) كشيسى اولوب جزئى مخالفتدن صوكره توركلرينه بچوه‌يه (تركجه سى عثمانيه‌در) ، قوچانه‌يه طوغرى رجعت ايتمشلردر .

برنجى قولدن ايكى بلوك ٥ تشرين اولده (سيووا قونيلا) دوبنيچه و قوچانه اطرافنه طوغرى يورودیلر . بو قول اردودن (جنرال كوركيف اردوسى) ديكر قطعات ٩ تشرين اولده (چرنا اسقالا) قربنده آچيق اردوكاه قورمشدر .

توركلر بلغارلر طرفندن تعقيب ايديليركن وقوچانه‌دن قاچاركن (غيرلانه) قريه‌سنه كيروب مظالمه باشلاديلر . تورك عسكرى خانه‌لرده وميدانلرده بولونان انسانلرى قتل ايتمشلر . بوتورك عسكرى اهاليى يره ياتمغه مجبور ايدوب بعده آنلر اوزرينه آتش ايتمشلر : بوصورتله ٤٧ كشى تلف ايتمشلر . [*]

مرتب تورك عسكرى اشغى ويوقارى شوشيچه ، مرينووا ، واقانوو ، مچكور ، قرەسنه قريه‌لريله قرەسنه‌نسقو جوارنده بولونان ديكر كويلرى ياقمش .

ويرچه ، وطروباطويشته يانندەكى محاربه

بلغارطاغ طوپلرى دشمنى (توركلرى) شرابنللره غرق ايدييوردى . دشمن برطابور عسكرله يدى سكز بيك باشى بوزوقدن عبارت ايدى . توكلر بورادن تعقيبه باشلانه‌رق بوصورتله بچوه (عثمانيه) يه

---

[*] غوسپودين له‌سيچقوف توركلرك بورادەدە ظلم ياپمش ، انسان آصوب كسمش اولملرى نقراتى قيدايديشى ، تورك عسكرينك اورا يرلى اهاليسى طرفندن بوصويه طوتوله‌رق قتل ايدلمش اولملرينى محق ومشروع كوسترمك ايچون سويله‌مش اولمه‌سنه شبهه يوق .

ورادویشه کیدن یول آچیلدی . ویرچه ، طروباطویشته قریه‌لرینی تورك عسکری یاقدی .

قالامانیچه‌ده‌کی محاربه

۹ تشرین اولده اوکله اوزری برنجی ویکرمی آلتنجی پولقلرك (آلایلرك) ویذیجه وقوچانه‌یه طوغری حرکتلرینه امر ویرلدی . تورکلر حدوددن فرار ایتدکدن صوکره قالامانیچه ، ویذیجه ، وقوچانه‌ده قوت آلوب براز دها تقویه ایدلدیلر .

قالامانیچه قریه‌سی جوارنده انتخاب اولونان تورك موضعلری موافق وبو موضعلر تورکلرجه بیوك اهمیتی حائز ایدی ، قالامانیچه قریه‌سی یانده‌کی مجادله‌یه ۸ تشرین اولده باشلانوب کیچ وقته‌قدر دوام ایتدی . بزم طاغ طوپلری دشمنی (تورکلری) فوق العاده آتشلردی ، وکیجه یاریسندن صوکره ساعت آلافرانغه ایکی صولرنده بربلوك عسکریمز رجعت اوزرنده بولونان ترك عسکرینی او مواقعدن قوومغه موفق اولدی . دشمن ، سپرلرنده بولونان بالجمله مهمات ، ذخائر وسائره‌یی براقدی . تورك طوپلرینك بولوندقلری موقعده اوچ قبر ، وقان کوللری وار ایدی . بناءً علیه بو قبر وقان کوللری طوپلریمزك طوغریدن هدف محللرینه دوشدیکنه شاهددر . تورك مرمیلری ایسه هدف محللرندن اوزاق دوشوب بلغارلره اصلا ضرر ویرمیوردی .

تورکلر قوچانه طرفلرنده فوق العاده قوت طوپلامش اولدقلرندن اوطرفه ایرتسی کون یکی عسکر کوندرلدی .

قوچانه‌ده محاربه

ریلا فرقه‌سی الك بیوك محاربه‌یی قوچانه قربنده یاپدی . قوچانه قربنده‌کی موفقیاتمز برطرفدن دشمنی کوپریلی - اشتیب خطندن تمیزله‌دیکی کبی دیکر طرفدن دخی استروجه اووه‌سنه دخولی وبونکله

برابر استروجه جهتلرینه ناظر دویران وسلانیك یوللرینی تسهیل ایتدی.

قوچانه وقره‌سنا قریه‌لرنده اولان محاربه‌لردن صوکره عسکریمزك سلانیکه اولان یولی تحت تأمینه آلندی. دها اووقت سلانیکك حالی بللی اولدی.

بزم عسکرلر قالامانچه‌یی ضبط ایتدکدن صوکره تورکلر وینیجه اطرافنده وقوچانه یوکسکلرنده شدتله تحکیماته باشلادیلر.

ایلك زمانلرده تورکلرلرك قوتی سکز طابور اولدیغنی تخمین ایدیلیوردی.

١٠ تشرین اولده هرایکی طرفدن شدتلی طوپ محاربه‌لری باشلادی.

١١ تشرین اولده صباحلین بلغارلر ایلرو طوغری اوچیورلردی. وآچیقدن اولمکه کیدییورلردی. ملیونلرجه قورشون وحسابسز مرمیلر طولوکبی دوشیورلردی. بلغار کوکالیلری قوچانه اطرافنده‌کی یوکسکلره «اورا» صدالریله هجومه باشلادیلر. اویله آنلر اولیوردیکه بربلوك شهرك موضعلرینی ضبط ایتمك ایچون درت دفعه سونکو هجومیله هجوم ایدییورلردی.

٢٦ نجی پولقك (الایك) ایکنجی طابوری تورکلری صاروب آرقه‌دن اوردی. بونك اوزرینه تورکلر کرو چکلمکه باشلادیلر. بوندن صوکره تورکلر آرتق آله بیلدیکنه قاچیق یولنی طوتدیلر. تورکلردن برصحرا وبرطاغ بطاریه‌سی آلندی. تورکلر طرفندن برچوق وفیات اولوب آنلر میاننده برقاچ بیوك ضابطده وار ایدی. بزمکیلردن یوز کشی اسیر طوتدیلر بونلر آراسنده یالکز بری ضابط ایدی.

بلغارلر طرفندن ٤٩ وفیات عسکر ایکی ضابط وتخمیناً یوز کشی یاره‌لی وارایدی.

١١ تشرین اولده اوکله‌دن صوکره آلافرانغه ساعت درتده بلغار عسکری قوچانه‌یه کیردکده قصبه وقرادن ایکیوز قدر بلغار معتبرانی

حبسده بولدیلر . بو محبوسینك جمله‌سی تورکلر طرفندن قتل ایدلمرینه انتظار ایدرلرمش . لکن تورکلر خوف و تلاشلرندن بو جنایتی اجرایه موفق اوله‌مامشلر . درحال بو محبوسلر تخلیه‌ایدلدی . غیرقابل توصیف سرورلرله بلغار عسکرینی استقبال ایتدیلر .

بلغارلر قوچانه‌یی ضبط ایتدکدن صوکره تورکلر اشتیبه طوغری فرار ایتدیلرسه‌ده بو قصبه‌ده دخی طوتونه مادیلر . بناءً علیه اشتیب قصبه‌سی محاربه‌سز تخلیص ایدلدی . بوراده قصبه‌لیلر تورکلرك دبو ـ یلرینی آچوب تفنکلری آله‌رق سلاحلانمشلردر . بونلر تشرین اولك ۱۴ تاریخنه دکین ۳ قطعه ملی چته تشکیلیله و بلغار عسکریله برلکده قصبه‌یی محافظه ایتدیلر . بر بلغار لواسی قوچانه‌دن اشتیبه کوندرلدی. بو عسکر اشتیب اهالیسی طرفندن فوق‌العاده شطارتله استقبال ایدلدی. برقاچ کون صوکره اشتیبه صرب عسکری دخی واصل اولدی .

قره‌سنا جوارنده‌کی محاربه

جنرال کورکیفك ریاستنده بولونان اوچنجی قول اردو قره‌سنا جوارنده سیروز تورك عسکریله بیوك بر محاربه یاپدی . قره‌سنا جوا ـ رنده اولان محاربه قره‌سنا کچیدلری صوك موضعلرینك ضبطیله ۱۴ تشرین اولده ختام بولدی .

اوچ کونك ضیاعی

تورکلرك قوچانه جوارنده هزیمتندن صوکره کورکیفك اردوسی دیکر قطعاته برلشمك ایچون (چاره‌وولو) یه دوغری عودت ایتدیلر .

۱۸ تشرین اولده وارد اولان استخبارات اوزرینه عمومی بر تلاش اولدی . استخبارات شو ایدی :

تورکلر شدتلی و بیوك بر قوتله رادویشدن حرکت ایدوب قوچانه موقعلرینی یکیدن آلمق و قصبه‌یه هجوم ایتمك اوزره کلیورلرمش .

بونك اوزرینه درحال اورایه ۱۳ و ۱۵ نجی پیاده طابورلریله یدنجی طوپجی طابوری کوندرلدی .

قوچانه‌یه دوغری حرکت ایدن عسکرك هیچ بری یولده هیچ بر مانعه‌یه تصادف ایتمدی . بواوچ کون بوکا مماثل دیکر کونلر کوریکیف اردوسنك تاریخچه‌سی بیوك بر اهمیتی حائزدرکه بوکونلر بواردو (چرنا اسقالا) دن سلانیکه قدر اولان محلی اشغال ایتدی .

باغرلر دمیر حصارده

اوکره‌نیلدیکنه کوره ۱۹ تشرین اولده تورکلر دمیر حصاری ترك ایتمزدن اول ۲۰۰ کشی‌یی قشله‌ده حبس ایدوب قشله‌یی آتشه ویرمشلر ، درونده بولونانلرك جمله‌سی یانمشلر ، تورکلر استرومچه آلچقلرنده دخی بلغارلری زنجیرله باغلاوب مظالم اجراسندن صوکره محوایتمشلردر . [*]

تورکلر وبزم صحیه مأمورلری

تورك صحیه مأمورلری دخی مظالم ایقاع ایتمشلردر . یقیناً تحقق ایتمش احوالدندرکه تورکلر محاربه زمانی « صحیه مأمورلری ، صحیه مأمورلری » دیه چاغیروب بونك اوزرینه بزم صحیه مأمورلریمز معاونت ایچون یانلرینه کیتدکلرنده تورکلر بونلر اوزرینه آتش ایدوب بعضیلرینی اولدیرمشلردر .

فرقه‌نك اوچنجی وظیفه‌سی

۲۰ تشرین اولده ریلا فرقه‌سی سلانیکه دوغری حرکت ایتدی . برنجی بریغادا (لوا) قوچانه‌دن یوله چیقوب پلاچقویسادن کچه‌رك استروجه ودوبران ، قرقوش (قلقیش) وسلانیکه واصل اولمشدر . ایکنجی بریغادا ایسه مالشقودن ، پتریچ ، وحزه‌لی ، قلقیش وسلانیکه

---

[*] بویولده غدارلقلری تورك قانته مالك ملتداشلریمزدن بکله‌مه‌یز ، وامثالی مثللو بوشایعه‌یی‌ده بهتان عد ایده‌رز .

طوغری حرکت ایتدی . اوچنجی بریغادالو که بدایتدنبرو مستقل حرکت ایدییور ، قره‌سنا کچیدندن مرور ایدوب دمیر حصاره طوغری یورودی . بومدت ظرفنده بلاآرام یاغمور یاغوب عسکر کچلمسی غیر ممکن چاموری بوغازله‌یوب یوریبوردی .

استروم‌جه‌یه دخول

٢٧ تشرین اولده برطابور سواری استرومچه‌یه طوغری حرکت ایتدی . هوانك کوزل ایدی . استرومچه بلاسیسا اتکارنده‌کی یوکسك محلده بولونیور . عسکر قصبه‌یه کیردکده بیکلرجه خلق بلغار وتورك عسکری کمال سرورله استقبال ایتدی . تورك عسکری رؤساسی استروم‌جه‌جوارنده محاربه‌ایتمك ایسته‌مشلر . بومحاربه اولمش‌اولسه‌ایدی قصبه‌یه پك بهالی‌یه اوطوره‌جقدی . آنجق بلغار وروم ولادیقالری تورك معتبرانیله برابر اشبو قصبه جوارنده محاربه یاپمق علقلسزلقدن باشقه برشی اولمدیغنی ایلرو سوره‌رك رؤسای عسکریه‌یی اقناع ایتمکه موفق‌اولمشلر . ٢٤ تشرین‌اولده صباحلین تورك‌اهالی حکومت‌قوناغنه سلاحلرینی کتیروب بلغار عسکری اداره‌سنه تسلیمه باشلادیلر . بو آراده استروم‌جه‌ده‌اقامت ایتمك‌اوزره ١٤نجی صربطابوری براقیلدی.

استروم‌جه‌دن وولاندوویه قدر

٢٤ تشرین اولده عسکرلر وولاندووایه طوغری حرکت ایدوب سکز ساعت صوکره اومحله واصل اولدیلر بتون یول بوینده تورك عسکر وباشی بوزوقلری جسدلری کورینیوردی . اقشام اوزری عسکرلرمز کومه کومه برچوق تورك عائله‌لری مهاجرلرینه یتشدیلر . اختیار وقانبورلانمش قادینلر کوچ حال‌ایله یوریبوردیلر . مهاجرلردن عبارت بوغلبه‌لك نه‌ره‌یه ونه ایچون کیتدکارینی بیلمه‌یه‌رك خوف وهیجانله قاچیورلردی . بیچاره عائله‌لر برقاطر بوکله‌ده‌رك وآرقه‌لرنده کوچکلری اولدیغی‌حالده قاچیورلر ، امانزه‌یه قاچدقلرینی‌بیلمیورلردی.

وولاندووادن دویرانه قدر

٢٥ تشرین اولده عساکر وولاندووادن دویرانه طوغری چکیلدیلر . لاینقطع یاغمور یاغیوردی . اقشام آچیق اردوکاهده چامور ایچنده اویومش اولان عسکر شمدی دریسنه قدر تمامیله ایصلانمش ایدی . یالکز اوکوزل شوسه عسکرك بردرجه یولنده دوامنی تسهیل ایدییوردی . اوکلهدن صوکره ساعت ایکیده عسکر قصبه‌یه کیردی . قامبانه‌لر بالجمله قوتیله چالیوردی . وعسکرك وصولنی تبشیر ایدییورلردی . دویرانلیلر سوینجلرندن سرمست اولمشلردی . محاربه‌دن اول دویرانده ٢٤٠ بلغار تحت توقیفه آلنمش آنلردن ٨ کشی‌یی سلانیکه کوتوریرکن اولدیرمشلر .

کیجه وقتی عسکر دویراندن چکلمش ایدی . شدتلی یاغمور یاغوب یرلرده قوتلی جریانلر ایرماقلر حاصل اولمش ایدی . عسکرلر بتون بتون ایصلانمش ایدیلر ، وکیدرکن نره‌یه باصه‌جقلرینی بیلمیورلردی .

دویراندن قیلقیشه قدر

قیلقیشه کیدرکن یولده استراحت ایچون عسکر برچفتلکده توقف ایتدی . دها اوزاقده ایکن عسکرنی برقیلقیشلی کنج قارشولادی . دها اوته‌ده اللرنده بایراقلر برسوری قیز وارکك چوجقلر قصبه‌یه کیتمکده اولان عسکری استقبال ایتدی . بتون قلقیش بلغار بایراقلریله مزین ایدی . اهالی عسکری چیچك ویشیللکلرله قارشولادی .

قیلقیشدن سلانیکه

٢٧ تشرین اولده اوکله‌دن صوکره آلافرانغه ساعت بشه قدر برنجی لوا قیلقیشدن کچه‌رك تورك قشله‌لری بونجه بالچه قریه‌سنه چیقان تارلالردن یولی طوتدی . ٢٨ تشرین اوله قارشو کیجه‌نك حلولندن اول شدتلی یغمور یاغدی . عسکر آلت واوست اولمش ، تارلالر

ایچنده کیچەلدی . تارلالرك اولوقلرنده ایرمق مثلاو یاغمور صولرنی آقیوردی . عسکرلر بتون بتون صویه غرق اولمشلردی .

٢٧ تشرین اولده صباحلین عسکرلر حرکت ایتدیلر ، یالین آیاق چامورلرده یورویورلردی . و دیکرلری طوغریدن طوغری‌یه چیزمەلریله درەیی کچدیلر . عسکرلر چاموره باتیورلردی و چامورلر چیزمەلرینه یاپیشیوردی . ٢٦ نجی طابور بالجه قریەسنه ارتق واصل اولمش ایدی . اورادن آق دکز سلانیك دخی کورونیوردی . تورك قیشلەلری اوزاقدن بلیردیلر وسلانیك کورفزندەکی حرب کمیلری مشاهده اولونیوردی . یاغمور برآزدورمش ایدی . سلانیك طرفندن اکثریتله تفنك یاتیردیلری طوبولیوردی . مؤخراً دیورلردیکه بالذات اهالی سروردن روولور وتفنك آتیورلر . عسکر ارتق سلانیك یوکسکلنه طوغری آقمغه باشلادی . وشوسەیه طوغری حرکت ایتدی .

٤٩ نجی طابوردن بربلوك سلانیك قربنده وترك قیشلەلری جوارینه ایندی . ارکان حرب ادارەسی وپرنس بوریس وکیریل معیتلریله برابر ایواطوه قریەسندە بولونیورلردی . اوچنجی بلغارلواسی ایواطوه جوارنده سلانیك محافظ عسکرندن برقسمیله محاربه ایتدی . بوصرەده تحسین پاشا سلانیکك روملره تسلیمی حقندەمذاکرەده بولندیغی روایت ایدلدی .

٢٨ تشرین اول اقشام ٢٥ نجی الایدن ایکی طابور سلانیکه کیر-مشلردی وسلانیکك بلغار قلقیش محلەسنده اقامتکاه اتخاذ ایتمشلردی .

٢٧ تشرین اولده برطابور سواری سلانیکه کیردی .

٢٩ تشرین اولده صباحلین فرقەنك ارکان حرب دائرەسی ایواطوەدن سلانیکه حرکت ایتدی . عسکر سلانیکه کیردی . سلانیك بلغارلری تبشیر آمیز نطقلرله پرنسلری تبریك وعسکری آلقیشلادیلر . موزیقا شومی ماریتسا (بلغارلرك ملی شرقیسی) نی چالیوردی . و« اولسەغ» نام روس حرب کمیسی یکرمی برپاره طوپ انداختیله تبریکات ایفا ایتدی .

سلانیك خطی حقنده جنرال طودوروفك راپوری

سلانیك خطی حقنده بدنجی ریلا فرقه‌سی قوماندانی جنرال طودوروف بروجه زیر راپوری تقدیم ایتدی .

[مطبوعات اجنبیه روم عسکرینك ایلك دفعه سلانیكه کیردکاری وبوشهری ضبطی حقنده‌کی مخابراتی نشر ایدییور . حقیقتك تظاهری ایچون بروجه زیر معلوماتك اعلانی الزم کوردم .

٢٦ تشرین اول صباحه قارشو الافرانغه ساعت درتده بن اردومك باشنده بولنه‌رق پووه‌زنا ایله ایواطوه قریه‌لری آراسنده بولونیوردم دشمنك بولوندیغی موقعلر حقنده تدابیر لازمه اتخاذی ایچون ترصد هنکامنده برتورك بطاریه‌سی بزم سواری‌یه آتش ایتدی . وبزم سواری دخی اشبو بطاریه‌یه هجومله مقابله ایتدی . بو آنده یونان سواری‌لواسی قوماندانی بکا تبلیغ ایتدیکه یونانلیلر ایرتسی کون هجوم ایده‌جکلر وبزه‌ده او آنده هجوم ایتمك اقتضا ایلیور هجوم ساعتنی تعیین ایتدك . بن اشبو قراری یونان اردوسی باش قوماندانی یونان ولیعهدینه درحال بیلدیره‌جکنی یونان اردوسی قوماندانی بکا وعد ایتدی .

ایرتسی کون صباحلین ایرکندن اردوم تورکلره هجوم ایتمکه حاضرلانمق اوزره ایواطوه ولاخنا اوزرینه حاکم اولان یوکسك محلارده‌کی دشمن موقعنه طوغری حرکت ایتدی .

تورك سواریسی پیاده ایله برلکده اوزرمزه بیوك آتش ایتدی . بزم طوپلر تورکلری اسکاته مجبور ایتدی . و بزم پیاده تورك پیاده‌سنی موقعلرینی ترکه اجبار ایتدی . چکلمکده اولان تورکلری تعقیبه وسلانیکه تقربه باشلادی .

بو آنده یونان ولیعهدی تورکلرك اکا تسلیم اولدیغنی بکا بیلدیردی . مع‌مافیه تورکلرك تسلیمی حقنده بن تورکلرله هیچ برمقاوله امضا ایلمدیکمدن وبوبابده‌کی تسلیمه دائر اولان شرائط نه‌جه مجهول بولندیغندن متفقمز طرفندن واقع اولان تبلیغی نظر دقته آله‌رق اردومی سلانیکه اوچ کیلومترولك برمحله کوندردم عینی زمانده یونانلیلر سلانیکدن ١٧ کیلومتره خارجده ووارداز نهری جوارنده وعسکرمك آرقه جهتنده بولونیورلردی .

بونکله برابر معیتمده بولونان سواریدن (اسقادرون) سلانیکه کیردی . بولوندیغم موقعدن تورکلرك اسلحه واشیالریله ناصل سلانیکه کیرمکده اولدقلرینی کوریوردم . یونان پیاده‌سنی آلوب کتیرمك ایچون وارداز جهتنه ترنلر کوندرلمکده اولدیغنی دخی کوردم .

یونانلیلر آلدقلری موقعلردن برکونده سلانیکه کیرمکه موفق اوله‌میه‌جقلردی .

زیرا یونانیلر موقتاً واردار نهرینه انشا ایتدکاری کوپریدن کچمك ولاینقطع یاغان یاغمورلردن بوزولمش اولان یولدن یورومکه مجبور ایدیلر . یالکز بنم عسکرم سلانیك اوکنده محاربه ایتدی . یونانیلر ایسه ١٧ کیلومتره قصبه‌دن خارج محلده دشمنله تحقیر آمیز شرائط دائره‌سنده مذاکره ایدییورلردی . دشمن بلغارلر طرفندن تضییق ایدیلیر یونانیلر طرفندن قصبه‌نك تسلیمی حقنده تکلیف اولنان مساعد شرائطه تقلیداً تودکاریونانیلره قصبه‌یی تسلیم ایتدیلر تسلیم شرائطی معلومکزدر .

ایشته بلغار اردوسندن برقسمی ٢٨ تشرین اولده یونانیلرك سلانیکه کیردیکی صره‌ده کیردیلر . ایکی طابور پیاده وبر سواری بلوکی اوکنده ولیعهد پرنس بوریسك برابرنده پرنس کیریل جنرال راچو پتروف و د . استانچف معیتلریله برابر موزیقا صدالری آراسنده ومطنطن صورتده سلانیکه کیروب اهالی طرفندن استقبال اولوندی . یونان ولیعهدی دهامسن اولدیغندن آدابه رعایةً پرنس بوریس یونان ولی عهدندن برکون صکره سلانیکه کیردی .

سلانیکك ضبطی حقنده‌کی حقیقت بوندن عبارتدر . سلانیکه کندی سلاحمز سایه‌سنده کیردك . لکن یونانیلر بزم یاپدیغمز محاربه‌لر نتیجه‌سندن بالاستفاده تفنك پاطلاتمقسزین سلانیکه کیردیلر .

یونانیلرك غزته‌لره کوندردکاری بیاناتك تکذیبی حقنده ایجابنك اجراسنی رجا ایده‌رم .]

سلانیکك تسلیمی حقنده یونان منابعندن ترشح ایدن عقل وخیاله کلمز شایعاته کوره سلانیکك اول امرده یونان عسکری طرفندن ضبط اولوندیغی وبوشهرك ضبطی انلرك همتنه متوقف بولوندیغی اخباراتنه قارشو جنرال طودوروفك بوراپوری کمال سرورله تلقی ایدلدی . بناءً علیه جنرال طودوروفك راپوری درحال یونان تفاخراتنی اسقاط ایلدی .

سلانیکك تسلیمی آتنه‌ده نه صورتله تلقی اولوندی ؟

یکیجه وادرار جوارنده اولان محاربه‌نك ایرتسی کونی یونان اردوسی طرفندن سلانیکك ضبطی شایعه‌سی دورانه باشلادی . اوکوندنبری بوشایعه هرکون تکذیب اولونیوردی . افکاره عصبیت کلمکه باشلادی . یکیجه وادرار سلانیکه ٥٥ کیلومتره‌دردر .

حربیه نظارتندن ویریلان تبلیغاته نظراً یکیجه واردارده ١٩ و ٢٠ تشرین اولده هزیمته اوغرایان تورکلر عودتلرنده واردار نهری

اوزرنده بولونان ایکی کوپری‌یی خفیف صورتده رخنه‌دار ایده‌رك واردار اووه‌سنی ترك ایتمشلردر . بو حالده پك طبیعی ایدیکه یونان اردوسی آنجق ۲۳ و ۲٤ تشرین اولده سلانیکه وارا بیلیردی . مع‌مافیه بوبابده معلومات مفقود ایدی . بونکله برابر بانیسایه ورود ایتمش اولان یونان صول جناحی تورکلر طرفندن مجبور رجعت ایدیلوب بوجناح قوزانه‌یه دوغری یعنی جنوبدن ۷۰ کیلومترو کری چکیلمکه مجبور ایدلدی . بورجعتلرنده یونانلیلرك اون طوپ غائب ایتدکلری سویله‌نیور . یونانلیلرك بوعدم موفقیتلری سانسور طرفندن کتم ایدیلوب بوکونه قدر بوعدم موفقیت تمامیله نشر اولنمامشدر . مع مافیه بوخصوصده جمله‌نك معلومی اولدی . سلانیك قربنده‌کی احوالك نه‌مرکزده اولدیغنه دائر معلومات مفقود اولدیغندن تلاش عمومی‌نك اولدقجه تزاید ایتدیکی اکلاشیلیوردی . سویله‌نیوردیکه ولیعهد هزیمته اوغرامش ، صول جناحه یاردمه کیتدی وباش قوماندانلق اداره‌سی اورایه نقل اولندی . تورکلرك یونان صول جناحنه قارشو اخذ ایتدیکی مدهش وضعیت اوزرینه سلانیکه قارشو اولان یونان تجاوزاتنك اسقاط ایدلدیکنه حکم ویریلیوردی . بوحاله نظراً یونانلیلرك بیوك یورطیسی عداولونان « سن‌دیمتری » یورطیسنی (۲۷ تشرین اول) ی بکله‌دك یونانلیلرك بوکونده سلانیکی ضبط ایده‌جکلرینه کمال تهالکله انتظار اولونیوردی . مع هذا بویورطی کوننده سلانیکك ضبطی حقنده‌کی آرزو وامید آزالمقده ایدی .

صباح سیسلی ایدی . ماوی سیاه بلوطلر افقده باش کوسترمش ایدی . شدتلی روزکارك تأثیری تحتنده آغاج داللری صانکه قیریلیورلردی . اوزاق طاغلرده شمشك شاقیورطاغلردن شمشك کورولتوسی ایشیدیلیوردی . اوکله‌دن صوکره آلافرانغه ساعت درده دوغری صغناق یاغمور یاغمغه باشلادی . سوقاقلرده ایرمقلر کبی صولر حاصل

اولدی . دها اول سکون اوزره اولان قصبه بسبتون اولدی ظن ایدرسك . ساعت بشه قدر یاغمور کسلمکه باشلادی . لکن هوا آغیر و شمشکله مشبوع ایدی . بن اوتلك لوقنطه‌سنده المده غزته اولدیغی حالده بولندیغم صره‌ده بردنبره بردرلو باغریش و آه‌وفغان ایشتدم . نه‌اولدی دیه کورمك اوزره هرکس دیشاری فیرلادی . بو آنده بالجمله کلیسا چانلری باسقالیه یورطیسنده اولدیغی کبی چالدقلرینی دویدق . هرکس اودرجه‌حریصانه انتظار اولونان وقعه‌نك حصولپذیر اولدیغنی اکلادیلر یعنی « سلانیك آلندی »

برقاچ دقیقه صوکره آتنه‌ده‌دخی خبرطویولدی . سوقاقلرده‌ملتدن برجم غفیر دولاشمغه باشلادی . تراموایلرك ، آرابه‌لرك حرکتی اسقاط اولوندی . خانه‌لر ملی بایراقلرله تزیین اولوندی . شهر تنویر اولونمش ایدی . اللرنده بایراق وملی شرقیلر سویلیه‌رك اهالی اوزون صفلر تشکیل ایتمش ایدی . بالجمله بالقون وپنجره‌لر افراد اهالی ایله دولمش بایراقلر ومندیللر صاللیورلردی . ملی شرقیلر ترنمی أل چیرپمه‌لری وتفنك روولور صدالریله آهنك تشکیل ایدییوردی . نه تصادف‌که کیمسه یاره‌لنمدی .

مأمولدرکه برکیمسه یاره‌لنمش اولسون بوکا کیمسه نظر عطف ایتمیوردی . جم غفیرك بوکبی سرور وشطارتنه هیچ بردفعه کورمدم . کیجه کچ وقتلره قدر سرور ملی سکونت بولمدی .

تنویرات تدریجاً رونقنی آرتیرییوردی . وسلاح صدالری شفقه قدر دوام ایتدی . عینی زمانده آتنه شهرینك مأمورین عالیه‌سی پك تلاشلی دقیقه‌لر کچیرییوردی .

سلانیکك ضبطی خبری رسمی دکل ایدی . مؤخراً تظاهر ایتدیکی قرالك بولندیغی کیدااستاسیونی (وه‌ریارسلانیك شمندوفرخطنده‌در) تلغراف مأموری سلانیکك دوشدیکنه دائر قرالك ولی‌عهددن آلدیغی

خبر اوزرینه واقع اولان شایعه دن نشئت ایتمش . عینی زمانده قرال شرقه دوغری یعنی سلانیکه دوغری حرکت ایتمش . بوحوادثی تلغراف مأموری یکیشهرده تلغراف ماموری بولونان دوستنه اخبار ایتمش بومأمورده خبری آنه تلغراف آژانسنه اخبارده استعجال کوسترمش .

بدایتده تلغرافنامه‌نك نره‌دن نشئت ایتدیکنه مراق ایدن اولمامشدی . بوخبر کسه طوبولدقدن صوکره دوشونمکه باشلادی . کیجه آلافرانغه ساعت سکزده « نووویه ورمه » غزته‌سنه ویرلمك اوزره اولان تلغرافنامه‌یی سانسور ایدلمك اوزره خارجیه نظارتنه تقدیم ایتدی . مأمور تلغرافنامه‌یی برقاچ دفعه مطالعه‌دن صوکره منفعلانه برصورتله شویله دیدی :

— بویله قطعی بر شکلده اولیه‌رق دیه‌مزمیسکزکه « سلانیك دوشمش ! »

— نیچون ؟

او وقت بن تلغرافجیلر نزدنده‌کی تاریخچه‌یی اوکرندم بونکله برابر حالا باش قوماندانلقدن خبر یوق ایدی . نهایت کیجه یاریسندن صوکره آلافرانغه ساعت برده باش وکیل وه‌نیزه‌لوس معلومات آلمق وسائطنه مراجعته قرار ویردی . کیدا استاسیونندن آلدیغی خبردن آکلاشلدیغی قرالك اردوکاه عمومیسی باش قوماندانی حالا اوراده‌در .

پاریسدن آلنان خبرلر شایان تسلیت دکل ایدی . وه‌نیزه‌لوسك آلدیغی معلوماته نظراً قرالك ولی عهددن آلدیغی مکتوبده ولی عهد سلانیکك تسلیمی حقنده مذاکره‌ده بولندیغی وقصبه قوماندانلغنه برکون مهلت ویردیکنی بیلدیریلیور . صباحلین یکرمی طوپ صداسی طویمشلر . بناءعلیه بوندنبویله هیچ بر سلاح سسی طویمدقلرینی و سلانیکك تسلیم اولوندیغنه ذاهب اولیورلرمش ،

بونك اوزرينه قرال شمندوفرله واردار نهرينه كتيمش . (نهر اوزرنده‌كى كوپرى حالا بوزوق) عينى زمانده پاليس بيلديرمش كه نه قرالدن ونه‌ده‌ولى‌عهددن هيچ برمعلومات يوقدر . ووارداركـ اوبر طرفنده نه‌اولديغى بيلميور . كيجه‌يارسندن صوكره آلافرانقه ساعت ايكيده مجلس‌نظار تشكل ايديور و وه‌نيزولوس بالاده‌كى معلوماتى بيلديرييور . مجلس نظار بونك اوزرينه سلانيكه جنرال غوبرناطور (والى) نصب و تعيين ايديور. مع‌مافيه حال پك‌تلاشلى ايدى . نهايت ايرتسى كون اوكله‌دن صوكره آلافرانغه ساعت ايكيده ولى‌عهددن سلانيكك تسليمنه دائر تلغرافنامه آلندى .

ولى‌عهدك وه‌نيزه‌لوسه تلغرافى

[دون اقشام «كيجه وقتى» دون بتون كون اردو اقسيوسى كوپريسندن كچدى . اقشام آلمانيا ، انكلتره ، فرانسه ، وآوستريا قونسلوسلرى سلانيك موقع قوماندانى تحسين پاشانك وكيلى ايله برابر طوپسنده بولونان اردوكاه عمومیده قصبه‌وعسكرك تسليمنى تكليف ايچون نزدمه كلديلر . محاربه‌نك نهايتنه قدر اردونك محاربه‌يه كيرميوب سلاحنى محافظه ايتمسنه مساعده اولونمسنى وبوحالك تأمين ايدلمسنى طلب ايتديلر . بن‌سلاحلرك بلاشرط تسليمنده اصرار يالكز محاربه نهايتنده سلاحلرك اعاده اولونمسنه موافقت‌ايتدم . بكاقطعى جواب ويرلمك‌اوزره ٢٦ تشرين اول صباحك ساعت التيسنه قدر برمدت آنلره مساعده ايتدم . فى‌الحقيقه موقع قوماندانى رفاقتنده اجنبى سياسى مأمور اولديغى حالده صباحك ساعت بشنده بكا مقابل تكليفاتده بولونديلر . اشبو تكليف شرائطنده توركلر سلاحلرينى تسليم‌لزومنى بيان آنجق يكى‌قرعه‌نك تعليمى‌ايچون (٥٠٠) تفنكك استثنائيتنى درميان‌دن عبارت ايدى .

بو شرائطه رضا ويردم بونك اوزرينه كندولرينه ايكى‌ساعت مهلت‌ويردم . سلانيك عسكرى قوماندانيله استشاره ايتمك اوزره هيئت عودت ايتدى . معين مدت مرور ايتدى . هيئت عودت ايتدى . بونك اوزرينه ساعت طقوزده عسكرك ايلروله‌مسى ايچون امرويردم . دشمنك‌اوك‌موقعلرينه تقرب‌ايتديكمزده — كه اوكله‌دن‌صوكره آلافرانغه ساعت‌درت‌بچق‌ايدى — شرائطمزى قبول‌ايتديكنه دائر تحسين پاشا ضابط واسطه‌سيله مكتوب كوندردى . بن‌عسكره دور امرى ويردم عسكر سلانيكك اوكنه‌قدركلمش اولديغندن شهرك تسليمى حقنده‌كى پروتوتولك تنظيمى ايچون ايكى ضابط كوندردم .]

يونانليلر سلانيكده «٢٥٠٠٠» عسكر وضابط أسير آلديلر .
بومحاربه‌ده تكرار حربه كيرمه‌مك اوزره ناموسنه سوز ويردكدن صوكره تورك ضابطلرينه قيلنجلريني طاشيمه‌لرينه مساعده اولوندي .
سلانيكك تسليمي حوادثي يالكز آتنه‌ده دكل اجانبده بولونان يونان قولونيلري طرفندن دخي كمال شطارت وسرورله تلقي اولوندي .
يونان ولي‌عهدي ايله سلانيك تورك اردوسي قوماندانى آراسنده سلانيكك تسليمي حقنده عقد اولونان عيني پروتوقولك ترجمه‌سني بروجه زير درج ايده‌رز .

سلانيكك تسليمي حقنده پروتوقول

[يونان اردوسي باش قوماندانى فخامتلو پرنس حضرتلريله تورك اردوسي باش قوماندانى دولتلو تحسين پاشا حضرتلري آراسنده بروجه زير خصوصات عقد اولوندي .

ماده ١ — عثمانلي عسكرينك اسلحه‌سي طوپلانوب يونان اردوسي مسئوليتي تحتنده محافظه ايديله‌جكدر .

ماده ٢ — تورك عسكرندن برطاقمي قره‌بيكارده وديكر طاقمي سواري قشله‌لرنده اقامت ايتديريله‌جكدر . بوعسكر سلانيك ضابطاني طرفندن محافظه ايديله‌جكدر .

ماده ٣ — صلحك عقدينه دكين سلانيك شهري يونان اردوسنه تسليم اولونور .

ماده ٤ — بالجمله مأمورين ملكيه وعسكريه وضابطان قلنجلريني طاشيملرينه مساعده اولنه‌جق وسلانيكده سربست اوله‌جقلردر .

بومأمورين وضابطان محاربه دوام ايتديكي مدتجه سلاحلريني يونان اردوسي ومتفقلر عليهنده استعمال ايتميه‌جكلرينه دائر ناموسلرينه سوز ويره‌جكلردر .

ماده ٥ — ولايت داخلنده بولونان بالجمله مأمورين ملكيهٔ عاليه ومستخدمين سربست اوله‌جقلردر .

ماده ٦ — ژاندارمه‌لر وپوليس مأمورلري سلاحلريني محافظه ايده‌جكلردر .

ماده ٧ — قره‌بيكار ترك سلاح ايله‌ين تورك عسكرينك اقامتكاهي عد ايديله‌جكدر . قره‌بيكارده بولونان طوپ ومهمات عسكريه تورك عسكري طرفندن چيقاريلوب يونان اردوسنه تسليم واستعمالدن خارج طوتيله‌جقدر .

ماده ٨ — ١٩١٢ سنهٔ ميلاديه‌سي تشرين اولنك ٢٧ نجي كوني اولان

جمعه ایرتسی کوننده اعتباراً برنجی ماده‌نك مندرجاتی ایکی کون ظرفنده اجرا ایدیله‌جکدر .

ماده — ٩ بوحال صلحك عقدینه دکین محافظه ایدیله‌جکدر .

ماده — ١٠ ژاندارمه‌لر و تورك پولیسلری ایکنجی قراره دکین وظیفه‌لرینی ایفا ایده‌جکلردر .

٢٦ تشرین اول سنه ٩١١

فخامتلو دولتلو ولیعهد پرنسك وکیلی : دوسمانی ایوان مطاقوسی

سلانیك اردوسی باشقوماندانی : حسن تحسین پاشا

پروتوقوله علاوه

ماده — ١ یونان اردوسندن ایکی طابور بوکون اوکله‌دن صوکره شهره کیره‌جك وپیاده قیشله‌لرینه یرلشدیریله‌جکدر .

ماده — ٢ تورك عسکرلرینك اعاشه‌سی واستعمالده بولونان بکیر وحیواناتك بسله‌نمسی یونان محلی اداره‌سنك امری اوزرینه بلدیه طرفندن اداره اولونه‌جقدر . بوبابده الزم اولان مبلغ یونان حکومتندن اعطا اولونه‌جقدر . اعاشه‌یه عائد لوازمات رسماً واقع اوله‌جق طلب اوزرینه ویریله‌جکدر .

ماده — ٣ دیکر عسکرلردن سلاحلری طوپلامق اوزره « ٣٠٠٠ » تورك نفری سلاحلریله بولونه‌جقلردر . سلاحلری طوپلادقدن صوکره بونفرات بالذات تسلیم سلاح ایده‌جکلردر . سلاحلری طوپلامق یونان اردوسندن تعیین اولونان ایکی مرخصك حضورنده اجرا اولونه‌جقدر .

ماده — ٤ تسلیم سلاح ایدن نفراتك هانکی قریه‌ده اموالری وارسه بعض چته‌لر طرفندن تجاوز اولونمامق ومتفقین عسکرلری طرفندن حقوقلرینه تماميله رعایت ایدلمك اوزره یونان اردوسی باش قوماندانی طرفندن بوبابده پك واضح امر اصدار اولونه‌جقدر .

ماده — ٥ اهالینك عنعنات ، عادات و دیانتنه رعایت ایدلمك اوزره آیروجه برامر اصدار ایدیله‌جکدر .

ماده — ٦ یکی امره دکین تورك کمرکی وعینی زمانده دیون عمومیه وتوتون رژی اداره‌سی یونان اداره مأمورلری نظارتنده اجری مأموریت ایده‌جکلردر .

فخامتلو دولتلو یونان ولیعهدی وکیلی : دوسمانی مطاقوسی]

سلانیکك تسلیمندن اول‌کی احوال

سلانیکك تسلیمندن ٣ — ٤ کون اول «برلینر تاغبلات» غزته‌سی مخبری قصبه‌یه کیرمکه موفق اولمش . بو مخبر قورولمش اولان پلانلر

آراسنده بر (قاطر) ایله « و یلان » غزته‌سی (سیقولو) محررلرندن بریله بومهلك دخوله موفق اولوب ٢٤ تشرین‌اولده قصبه‌نك وضعیتنه دائر غزته‌سنه بر مکتوب کوندرمکه موفق اولمشدر :

سلانیکك هر طرفدن مناسباتی قطع ایدلمش ، اهالیسی صوك درجه تلاشده ، و تلغراف مخابره‌تی تماميله منقطع ، عسکرلر و مهاجرلر پك آجیقلی بر حالده سوقاقلرده آواره کزییورلر . . تورك اردوسی شهرك دیوارلری اوکنده دشمنی بکلیور . بو اردوده پك آز ضابط قالمش ، ضابطان اکثریتله فرار ایتمشلردر .

ندامته دوشمش اولان کلیتلی بر جم غفیردن عبارت مهاجرینك فرارلری فرانسز اردوسنك یوز سنه مقدم روسیه‌دن رجعتلرینی آکدیرییوردی . هر یرده انسان و حیواناتدن کتله‌لره تصادف اولنیوردی . دونکی کون صغوقدن اللی نفر عسکرك وفاتی دخی مخبر یازییور . قصبه‌نك کورونیشی مدهشدر . اطرافدن قاچان سلانیکه کلنلرله فراری عسکرك مقداری ٥٠٠٠٠ رادده‌سنده‌در . بونلر میاننده ارکك و قاری و چولق چوجق دخی واردر . طارجه‌سنه دولمش اولان شهرده قتل عام قورقوسی واردر . عسکرلر سوقاقرده اولیورلر . قهوه‌خانه‌لرده فرار ایتمش ضابطانه‌ده تصادف اولونیور . تأثیرات عمومیه شو سوزلرله خلاصه ایدیلیر : سلانیکده اولان بو حال تورکیانك تماميله هزیمتنه دالدر .

سلانیك تسلیم اولمش لکن ناظم پاشا اینانمیور

بشریتك باجمله احوالنده او صحیفه‌لر کبی بر ایمپراطورلغك دخی بو کبی فجایعنده درین مضحکه‌لرله مملو صحیفه‌لری واردر . باخصوص سلانیك بلدیه‌سی قصبه‌نك تسلیمنه قرار ویرییور . حالبوکه فرانسز مخابری استفان لوزانك دیدیکی کبی بز قاریشیق زمانلرده بولونیورز . ملکیه مأمورینی قصبه‌لری تسلیم ایدییور . فقط جهت عسکریه ادارهٔ

ملكيه‌ده دوام ايدييور . سلانيك بلديه‌سی تورك عسكرينك كيرويه عودتلريی كورير كورمز هر درلو مخالفتك فائده‌سز اولديغنی تحت قراره وقصبه‌نك تسليمی حقنده ايكی ماده‌دن عبارت شويولده تسليم لايحه‌سی قلمه آلدی :

برنجی ماده — ادارهٔ ملكيه اسقاط اولنمامق .

ايكنجی ماده — بين‌الملل ژاندارمه‌افرادندن ٢٠٠٠ كشی عسكر شهرده آسايشك محافظه‌سنه لازم اولديغندن اسرادن عد اولونماملری .

بش دولت معظمه‌نك بش قونسلوسی لايحه‌يی آلوب ولیعهده كوتورمك اوزره فوق‌العاده دعوتنامه قبول ايتديلر .

بر بيوك فرق !

مغلوب و سلاحسز تورك عسكرلرينك اوكده ، مظفر عسكر آرقه‌لرنده اولديغی حالده رسم‌كچيد ايفا ايده‌رك نصل كوتوروله‌كده اولدقلرينی كورمك‌اوزره سلانيك‌اهاليسی شهرك‌قپولری‌اوكنده طوپلانمشلر ايدی. فی‌الحقيقه بوراده فرق پك‌بيوكدی. تسليم‌اولانلرده عسكر كورونيشی و طور جسورانه ، افراده شايان البسه وار ايدی . حالبوكه مظفراوله‌رق كلنلر ، يورغون و سفردن مضطرب سيمالر ايدی. سلانيك‌ژاندارمه‌سنه قوماندا ايدن فرانسزضابطی ميرالای (فولون) سلانيكده واقع اولان حالدن يعنی ٢٠٠٠ ژاندارمه‌نك اسير عد اولنمدقلرينه دائر استانبولده بولونان آمرينه تلسز تلغرافله اخباراتده بولوندی . مواقع مختلفه‌دن طولايی ميرالای (فولون) ك راپوری درت كون صوكره يعنی ٣٠ تشرين‌اولده‌استانبوله واصل اولدی . بونك اوزرينه جنرال (لومون) راپوری قبول ايدر ايتمز اونيفورمه‌سنی كيوب حربيه ناظری نزدينه كيتدی و پای‌تختده آسايشی محافظه‌ايچون ٢٠٠٠ ژاندارمه‌نك‌استانبوله نقلی حقنده رخصت طلبنده بولوندی . حربيه نظارتنده سلانيكك تسليمنه اينانمايان ناظر ناظم پاشا بر مخابره ديمشكه :

— نصل تسليم ؟ او آدملر انجق شهرك مدافعه‌سی اوغرنده قوللانیله‌بیلورلر .

مخابر — مع التأسف اویله دکل دولتمآب چونکه سلانیك تسلیم اولونمشدر .

ناظر — سلانیك تسلیم اولمامشدر . بونکله برابر بو بابده معلوماتم یوقدر .

ناظری اقناع ایچون سلانیکك درت کوندنبری یونانلیلر النده بولوندیغنه دائر حربیه ناظرینی اقناع ایچون جنرال ایله بر ساعت قدر مناقشه دوران ایتدیکی واقعدر . نهایت ناظر ایناندی . لکن رجال سیاسیه‌نك اکثریسی سلانیکك تسلیم اولوندیغنی بیلمیورلردی . وسانسور بی‌رحمانه بوکبی نشریاتی ترقین ایله سلانیکك تسلیمنی باعث تلغرافنامه‌لره حالا مساعده ایتمیوردی . مأمورین دییورکه ، بو خصوص دوغری اولمدیغندن بزه دخی سویله‌میورلر .

سلانیك شهری

سلانیك شهری استانبولك جهت غربیه‌سنه دوشر . بو شهر لیمانی کبی بوتون ماکدونیانك مرکزیدر .

بو شهر پك قدیمدر ، بو شهرك سلانیك عنوانی نره‌دن اکتساب ایتدیکنه دائر برقاچ روایت واردر . بعضیلری دییورلرکه (آنبطاسا) نك اوغلی ایکنجی فیلیب (میلاد عیسی‌دن ٣٦٠ سنه مقدم) تساليالیلرله اولان محاربه‌دن صوکره بو شهره سلانیك اسمی ویرمشدر . دیکرلری روایت ایدییورلرکه (میلاد عیسی‌دن ٢٩٩ دن ٣١١) مقدمنه قدر ماکدونیا جاری عنوانی طشیان (کساندر) زوجه‌سی و اسکندر کبیرك قیزی (تسالونیقا) نامنی شو شهره تسمیه ایلمش . آپوستول پاووله‌ده (حواریوندن) سلانیکه کیدوب تلقین دین ایتمشدر . بو حواریون سلانیکلیلره خطاباً ایکی نامه ارسال ایتمشدر . سلطان مراد دفعاتله سلانیکی

محاصره ایتمش ، وهروقت بیوك ضایعاتله رجعت ایتدیرلمشدر . نهایت مراد ثانی « ١٤٢١ » سنهٔ میلادیسنده شهری فتح ایلمشدر . اووقتدنبری (تسالونیق) سلانیك دیه یاد اولنمش ، وتورکلرك حکمنده قالمشدر .
سلانیك ، دکزدن باقیلدقده فوق العاده کوزل منظرەسی واردر .
(آنفتەآتر) شکلنده یعنی باصەمق باصەمق انشا اولونمشدر . شهردن ٤١ — ٤٢ کیلو متره خارجده واردار نهری دکزه دوکیلور . سلانیك « ١٨٦٩ » سنهٔ میلادیسنه قدر بیزانسلیلر طرفندن انشا اولنمش ، دیوارله محاط ایمش . شمدیکی ریختم «١٨٨٠» سنهٔ میلادیسنه طوغری انشا واکا معادل برسوقاق آچیلمشدر . بودیوارلرك قپولری وارایدی اوقپولردن بعضلری بوکونه قدر محفوظدر .
وقتیله سلانیکده اسکی هیکللر وارمش . فقط حال حاضرده بونلر تمامیله محو ایدلمش بونکله برابر بعض بیزانس کلیسالری محافظه ایدلمشلرسەده آنرده شیمدی جامعدرلر . آنلردن اك مشهورلری شونلردر : سوەتی کورکی کلیساسی (اورتەیری ساطان جامعی) که سلانیکده اك اسکی کلیسالردندر . روایت ایدلدیکنه کوره بوکلیسا خرستیانلقدن مقدم انشا اولونمش وازمنهٔ قدیمەدن قالمهایمش دیکر کلیسا (ایاصوفیه) در .
بوکلیسا ادیان فن معماریسنجه معجزات قبیلندندر . فن معماری نقطهٔ نظرندن بوکلیسا استانبولده بولونان (ایاصوفیه) کلیساسندن دهایوکسکدر .
بوکلیسا ١٧ نجی عصر میلادیده انشا اولونمش واصلا تبدیل ایدلمیەرك محافظه اولونمشدر . دیکر آبده (یازیلیقا) دینلان آیادیمتری (سوەتی دیمتری) کلیساسیدرکه دردنجی عصر میلادیده باشلانمشدر . ٧ نجی عصر میلادیده واقع اولان برحرکت ارضده بوکلیسا خراب اولمشدر .
(٧١٧ ـ دن ٧٤١) سنهٔ میلادیەسی ظرفنده بوکلیسا چار (لیوا) طرفندن یکیدن انشا اولونمشدر . فن معماری نقطهٔ نظرنجه سلانیکده دیکر دهانافع اسکی کلیسالر واردر . بونلردن بری ساعتلی جامعیدر .

« ١٨٧٦ » سنهٔ میلادیه ی شهر مایسنك التنجی كونی اشبو جامع درونده متعصب برجم غفیر طرفندن ایكی قونسلوس اولدیرلمشدر .
دیكر آثار بدیعه صره‌سنده طاق ظفری بیاض قوله‌یی یاد ایده‌لم .
اشبو طاق ظفر (٢٩٧ ـ دن ٣١١) سنهٔ میلادیه‌سی ظرفنده بنا ایدلمشدر . اشبو طاقك مدخلی تخمیناً اون مترودر . بیاض قوله سلانیكده وندیك حكمدارلغندندر . بوقوله « ١٤٢٣ » تاریخنده انشا اولونمشدر . توركلر بدایتده اشبو قوله‌یی قیشله‌یه تبدیل ایتمش ، فقط اون سكزنجی عصردنبری حبسخانه‌یه تبدیل ایدلمشدر . اووقتدنبری بوقوله‌یه قانلی قوله اسمی ویرلمشدر . مع مافیه سلانیكده عصر حاضر اثرلری موجود دكلدر .

سلانیك بین الملل برشهردر . بوشهرده « ١٢٠,٠٠٠ » نفوس اولوب بونك نصفی یهودی ، صوكره ، بلغارلر ، روملر وسائر ملتلر كلورلر . یهودیلر اسپانیادن قوولدقدن صوكره « ١٤٩٢ » سنهٔ میلادیسنده سلانیكه كلمشدر .

صوك زمانلره طوغری یكی وكنیش واولدقجه تمیز سوقاقلر آچیلمغه سلانیكده تجددات باشلامشدی . شهرك قانال وصو یوللری واردر « ١٩٠٨ » سنه‌سندنبری تنویرات الكتریقیه‌یه مالكدر . بونكله برابر سائر تورك شهرلرنده اولدیغی كبی سلانیكك دخی برچوق سوقاقلری اكری وطارخانه‌لری كوچك ومرداردر .
برنجی عصرك اورته‌لرنده چیچه‌رون سلانیكده امرار حیات ایتمشدر .
دردنجی عصرده وتئودوسینك زمان سلطنتنده سلانیك عصیان ایتدیكندن عصیاندن اخذ انتقام ایچون ایمپراطورك امریله « ٧٠٠٠٠ » سلانیكلی قتل ایدلمش . دردنجی عصردن سكزنجی عصره قدر سلانیك اسلاو قبیله‌لری طرفندن هجوملره معروض قالمشدر . سكزنجی عصرده سلانیكی سراسیلر یغما ایتمشلر . « ١١٨٥ » سنه‌سنده نورمانلر سلانیكی فتح ایتمشلر .

مؤخراً بو شهر ينه يونانلیلره قالمش و «٣٢١» تاریخنده بلغارلر بو شهری موقتاً ضبط ایتمشلر . وارسته اشتباهدر که سلانیکك پارلاق بر استقبالی واردر . عینی زمانده بیوك برلیماندر که بولیمانده یوزلرجه ملیون اموال ادخال واخراج اولونور . بوشهر بتون ماکدونیانك تجارت وصنایعنه مرکز اوله‌جغی کبی قریب برزمانده آوروپا شهرلرینه معادل وزمانه مناسب کوزل برشهر اولمسی ملحوظدر .

سلانیك کیمك اولملی

سلانیك عالم تجارت وسیاستجه حائز اهمیت برشهردر . سلانیك بتون ماکدونیانك پای تختیدر . ماکدونیا ایسه بلغارلرله مسکوندر . شبهه‌سزدر که دیکر ملتلر دخی واردر . لکن بلغارك اکثریتی تفوق ایدر . سلانیك کیریل ومتودی نام برادرلرك مسقط رأسیدر . بو برادرلر بلغار اولمقله برابر بونلرك بلغارستان حقنده اولان فداکارلغی وخدماتی پك بیوکدر . هر بلغارك معلومیدر که کیریل ومتودی نام برادرلر ایلك خطوهٔ مساعیلرنده بلغار حروفاتی تنظیم ایتمش ، بو حروفاتله یالکز بلغارلر دکل ، روسلر وصربلر دخی یازیلرینی یازارلر . بونلردن بشقه کیریل ومتودینك بلغارلرك خرستیانلغی قبول ایتملری حقنده بیوك خدماتی واردر .

معلومدر که بو ایکی برادر بلغارلری خرستیان ایتمکی وظیفه ایدینن «چار بوریس» دورنده ٩ نجی میلادیده برحیات ایدیلر . (چار بوریس)ك بو وظیفه‌سنی ایفاده هرکسدن زیاده خادم اولان (کیریل) و (متودی) درلر . بو ایکی قارداش زمانلرینك عالم آدملری ایدیلر . بونلر روم لسانی ممتاز صورتده بیلیورلردی . انجیل ودیکر کتب مقدسه اووقته قدر اسلاو لسانلرندن هیچ برینه ترجمه ایدلمه‌مش ایدی . اووقته قدر ترجمه اولونمامسنه سبب اوزمانه قدر اسلاو ملتلرندن هیچ برینك خرستیانلغی قبول ایتمامش اولدقلرندن ایلرو کلمشدر .

بلغارلرك خرستیانلغی قبول ایتملری اوزرینه ، کتب مقدسه‌نك یکی خرستیانلغی قبول ایدن بلغارلر طرفندن قرائت ومندرجاتنه وقوف حاصل اولمق ایچون ترجمه اولونمه‌سی خصوصنده احتیاج شدید کورولدی.

بواحتیاجی دفع ایچون ،(کیریل) و (متودی) برادرلر وظیفه‌دار ایدلدیلر . زیرا بوایکی قارداش بووظیفه‌یی حقیله ایفایه ازهر جهت الیق ایدیلر . کیریل و متودی وباخصوص کتب مقدسه‌یی روجه‌دن بلغارجه‌یه ترجمه ایتدیلر .

بوجهتله کیریل ومتودینك ملتلرینه اولان خدمتلری بیوکدر . بلغارلر ایچون بوایکی برادر تاریخی اشخاص معظمه ومقدسه‌دندر .

حروفاتی تنظیم وکتب مقدسه‌یی روجه‌دن بلغارجه‌یه ترجمه ایله کیریل ومتودی منسوب اولدقلری ملتك ترقیات مستقبله‌سنه تمل طاشی وضع ایتدیلر . زیرا کتابی اولمایان ملت هیچ برصورتله تمدن ایده‌مز . بووظیفه‌یی کیریل ومتودی اکمال ایتدیلر .

بوایکی برادر بوکون آسیالی ترکك یدندن قورتارلمش اولان سلانیك شهرنده دنیایه کلمشلردر . مع مافیه بوشهرك یقین استقبالده کیمك ید ادارەسنه کچه‌جکی مجهولدر .

سلانیکك یونان عسکرینه تسلیمنی یونانیلر خبر آلدقلرنده یونا . نلیلرك سرورلری پك بیوك اولدینی اشبو کتابك محل مخصوصنده مندرج وبالذات مشاهده ایدنلر طرفندن واقع اولان سردیاندن مستبان اولویور .

سلانیك استقبالده کیمه عائد اوله جغنه دائر یکی بر مسئله احداثی ایچوندرکه تورکلر سلانیکی یونانیلره تسلیمده استعجال کوستردیلر . بومسئله بوکون احداث اولونمشدر .

مع مافیه سلانیك جغرافیا نقطهٔ نظرنجه واقتصاداً ماکدونیایه راجعدر . سلانیك ماکدونیادن افراز ایدلدکده بوکونکی اهمیتندن

١٠ دە ٩ غائب ايدەجكى كبى بوشهر بيوك برقريه حالنه كيرەجكدر .

سلانيك بتون ماكدونيا ادخالات واخراجاتى مركزيدر . بو ادخالات واخراجاتك سنوى رقمى يوزلرجه مليونلره بالغ اولويور ، فقط ، شايد سلانيك محيطندن آريلوبده كيمه عائد اولورسه اولسون صنعى برديكر وطنه مثلا يونانستانه ربط ايدلديكى حالده اشبو شهر بردنبره ايشديكى يوكسك موقعدن تنزيل ايديله‌جكى جمله‌جه مسلمدر . زيرا سلانيك يالكز باشنه نه اوله‌بيلير ؟ سلانيك كندى كندندن حائز اهميت برشهر دكلدر . بوكون سلانيك شهرينك مرورزمانله بيوك اهميت وترقيى حائز اولمسى اشبو شهرك برقاچ مليون اهاليله مسكون بتون برقطعه‌نك ، ماكدونيانك طبيعى مخرجى وكوزل بر ليمانى اولمسندن ايلرو كلمشدر . سلانيكى بوموقعدن قطع ايدوب محيطندن آييريكز ، وياماكي يونانستانه ديكيكز . كوره‌جكسكزكه سلانيك سلانيكلكدن چيقاجقدر . اووقت بوشهر كوندن كونه تنزل ايدوب اونوديله‌جق ، وديكر اهميتسز شهرلر حالنى آله‌جقدر . سلانيكك او بيوك تجارتندن خاطره بيله قالميه‌جقدر ، بوشهر غير طبيعى بر كوشه‌يه آتلمش ديكرقصبه‌لر سويه‌سنه اينه‌جك ، وجوارالكا وكمرك حدودلريله چويريلوب بوغولمق درجه‌سنه كله‌جكى عقله پك يقيندر .

سلانيك ماكدونيادن غيرقابل افتراقدر . و ماكدونيا بلغارلرله مسكون اولديغندن ماكدونيا بلغارلره قاله‌جقدر ، بناءعليه سلانيك ماكدونيايه عائد اولديغندن بلغارستانه راجع اولمسى اقتضا ايدر .

فى‌الحقيقه سلانيك يالكز بزم يدمزده بولونديغى صورتده شمدى‌يه قدر حائز اولديغى اهميتى محافظه ايده‌جكدر . بو شهر يالكز بو اهميتى محافظه دكل بلكه دها زياده تعالى ايده‌جكدر . زيرا بو شهر حتى بلغارستان دشمنلرينك مساعدات اوليه‌سنه نظراً استقبالى اقتصاداً و سياسةً پك پارلاق اولان بلغارستانله وبلغارستان ايچون ايشليه‌جكدر .

بوڭكله برابر بلغارستان پك مستريحانه نهايت سلانيكسز بيله ترقى ايده‌بيلور ، لكن سلانيك بلغارستانسز تعالى ايده‌من . بو حقيقت سلانيكه كوز آچمش اولان طرفدن دخى تسليم اولونمقده‌در . زيرا سلانيك سوزى بوش برلقرديدر . بو سوزه جغرافى و اقتصادى شرائطدن اولان حكمت حياته مخصوص اهميت عطف اولونمديغى تقديرده سلانيك محوه محكومدر . [*]

سلانيكك ضبطنه عائد تفصيلاته دائر يونان حربيه ناظرى بروجه زير تلغرافنامه‌يى قبول ايتدى :

[دون بتون كون وكذا كيجه‌سى يونان اردوسى واردار نهرى كوپريسنى چيوردى . ٢٥ تشرين اول كيجه‌لين انكليز ، فرانسز ، آلمانيا و آوستريا قونسلوسلريله سلانيك شهرى قوماندانى وتحسين پاشانك وكيلى اردوگاه عموميه‌ كلديلر . شهرله اردونك تسليمى ايچون بروجه آتى شرائطى تكليف ايتديلر : « سلانيك اردوسى سوز ويريبوركه محاربه‌نك ختامنه‌دك بى‌طرف قاله‌جق وسلاحنى محافظه ايده‌جك » بورجا رد ايدلدى . سلاح محاربه‌نك ختامندن صوكره اعاده اولونمق اوزره تسليمك بلاقيد وشرط اولمسى تكليف ايدلدى . قطعى جواب ايچون صباحك آلافرانغه آلتيسنه قدر مهلت ويرلدى .

صباحلين آلافرانغه ساعت بشده شهره اجنبى قونسلوسلرى اولديغى حالده قوماندان مقابل تكليف ايله شهره كلدى بو تكليفلر احكامنجه اساساً سلاحلرك تسليمى قبول ، يالكز يكى قرعه افرادينك تعليمنه مخصوص بش بيك تفنكك استثنا قيلنمسندن عبارتدى .

اشبو تكاليفك قبول اولونمامسى اوزرينه باش قوماندانله يكيدن استشاره ايتمك اوزره كلن قوماندان برطرفه چكيلدى . جواب ايچون ويريلان مهلت مرور ايتديكندن يونان اردوسنك ايلروله‌مسنه‌ده امر ويرلدى .

---

[*] بلغار محرر عسكريسى غوسپودين له‌سيچقوف بو رساله‌يى يازديغى زمان ماكدونيا آرتق رسمى بلغارستان مالكانه‌سى عد ايدلديكى ايچون البته سلانيكده ماكدونيايه و بلغارلره قالمق لازمكلور ديمش فقط شمدى هم ماكدونيايه ، همده سلانيكه يونان حاكم اولونجه سلانيكك وماكدونيانك مقدراتى نه اوله‌جق ، غايهٔ خيالى ماكدونياده بيلن بلغار وطنپروزانى بوكا نه تدبير دوشونه‌جكلر ؟ كيم نه‌ديرسه ديسين (محكمه‌يه قاضى‌يه ملك اولماز) والسلام !...

اوکا‌دن صوکره آلافرانقه ساعت درتده اردو دشمن پیشدارلریله قارشو قارشویه کلدیلر . تحسین پاشا استیمان شرائطی قبول ایلدیکنی مشعر مکتوبی حاملا برضابط کوندردی .

بونك اوزرینه ایلرولمك منعی حقنده امر ویرلدی . استیمان شرائطنك قبولی ایچون ایکی ضابط کوندرلدی . ناموسه سوز ویرلمك شرائطی تحتنده تورك ضابطلرینك سلاحلرینی محافظه ایتمه‌لرینه مساعده اولوندی .]

عدلیه ناظری یونان ادارهٔ ملکیه سنی تطبیق ایچون برسورو مأمورینله سلانیکه حرکت ایتدی ، قرطاغدن یونانستانه کیتمك اوزره اعزام اولونان ایکی بیك اسیردن ماعدا اسرانك هیئت عمومیه سی ۹۲ بیکه بالغ اولیوردی .

بورایه واقع اولان تبلیغاته نظراً قرال کورکی سلانیکه کیرمش ، عینی زمانده یوناز باندره سی شهرده وقره برون استحکاملرنده تموج ایدییورمش .

بوخبر بوراده یوز بر طوپ وکلیسالرك قامباناصدالریله تبشیر ایدلدی .

سلانیکك ضبطی مناسبتیله آتنه بیوك کلیساسنده آیین حمدوثنا اجرا اولندی . بو آیینده وه‌نیزه‌لوس وسائر منسترلرله بلدیه اعضالری ، بالجمله مأمورین حکومت وجم غفیر اهالی حاضر بولوندیلر ..

باش وکیل وه‌نیزه‌لوس پك آلولی آلقیشلره مظهر اولدی . بلغار ، صرب ، وقره‌طاغ سفارتلری اوکنده نمایشلر یاپلدی . موثوق منبعلردن معلومات آلان « مسارژر داتن » غزته‌سنك نشریاتنه کوره خرستیانلر شهره کیردکن استانبولده‌کی ترکلر « ایاصوفیه » یی ییقمق فکرنده ایمشلر . آوروپالیلرك تدابیر تحفظیه اتخاذ ایتملرینی مذکور غزته توصیه ایدییور .

سلانیکك فتحی یونانستان ایچون یکیدن بر دور اوله‌رق قید اولونمسنی غزته‌لر یازییورلر . آتنه‌ده وبتون یونانستانده وحتی کریدده وطنپرورانه نمایشلر دوام ایدییور . دول معظمه سیاسیونی بالقان حکومتلری طرفندن فتح اولونان اراضینك کیرویه اعاده‌سی حقنده‌کی تدابیر سیاسیه‌یه مراجعت ایدندن فارغ اولمیدرلر . متفقلر بواراضی‌یی حسن رضاایله ویرمیه‌جکلردر .

سلانیك تسلیمندنصکره صربلر طرفندن هزیمته اوغرادلمش ترك اردوسندن برقسمله محلی عساکردن عبارت افرادك مناستر ولایتنده تحشیدایتدیرلمش اولمسندن حرکات حربیه بوجهته نقل ایدلدی . یاغمورلر یوللری بوزمش . ماکدونیا بالقانلرنده یاغمور و آرشون درینلکنده قاروارد . بوحال عساکر حرکاتنه چوق تأثیر ایدییوردی

سلانك لیماننده برترك زرهلیسنك باتیرلمسی

ترك زرهلیسنك بر یونان طورپیدوسی طرفندن غرق ایدلمسی حقنده بروجه آتی تفصیلات ویریلیور :

١١ نومرولی طورپیدو سلانیك کورفزینك حرب جهتنده واقع « الفتروخ » لیماندن کیجه آلافرانغه ساعت طقوزده چقیور واردار نهری منصبیله روکن آراسنی دائما پرژوکتورلره تنویرایدن قره‌برون جوارنده استحکاملر کنارندن کچدی . طورپیدو بیوك شدتله حرکت ایدوب کیجه آلافرانغه ساعت اون‌بری یکرمی کچه‌رك سلانیکه واصل اولدی . طورپیدو کورفزك صول طرفنده زرهلیسنه یتیشدی که‌بوراده بولونان واپورله باشده برروس کمیسی وار ایدی .

طورپیدو کیمسه‌طرفندن کورولمیه‌رك آغیرصورتله‌مانوره یاپیوردی . بوطورپیدو ترك زرهلیسنك اوته‌سنه کلدکده یواشلادی ١٥٠ مترو مسافه‌دن طورپیدو آته‌رق‌دوندی . یکیدن آتش ایده‌رك باشلامه‌نك نتایجندن مصون قالمق ایچون طولو حیزله حرکت ایتدی . بونکله‌برابر دیکر بر طورپیدو دخی آتدی‌ایسه‌ده هدفه واصل اولمدی . لکن بیوك کورولتی ایله کوپری‌یه اوردی . زرهلیده بر تحریکات کوروندی ، آلولرباشلادی . کمینك‌بورونی‌صویه باتدی . طورپیدو کورفزدن طولو حیزله چیقوب قره برون استحکاملرندن کچدیکه بودفعه استحکاملرك بوبابده اولدن وقوع حالدن‌معلوماتلری وار ایدی . وبو استحکاملر بالجمله پرژقتورلردن مستفید اولدیلر . بوپروژقتورلر آراسندن طورپیدو

کورولمکسزین یکیدن کچدی . طورپیدو (مینونوی) استحکاملردن ۲۵۰۰ مترو بعد مسافه‌ده بولونه‌رق استحکامله آتش آچدی . الحالة هذه سلانیك کورفزی پك صیوادر . بو حالده موفقیتله برهجوم اجراسی بیوك جسارته متوقفدر .

علاوهٔ مترجم

بورادن اشاغی دها برفقره وار . بوده تورکلرك مظالمی سرنامه‌سی آلتنده اوته‌دنبری تورکلره وتورکلکه اسناد اولونان مبالغه‌لی ومبالغه‌لی ظالملکاری تصویر کبی کوچکلکارله مالی اولدیغی ایچون ترجمه‌سنی وطبعنی زائد کوردك . ظالمك ومظلومك کیم اولدیغی ناموسلی مورخلرك حافظهٔ وجدانلرنده منقوشدر . نظرکاه انسانیته اوآجی حقیقتلری ، ینه فردای عبرت عرض ایده‌جك .

